

Büyüyen küresel "ticaret savaşları"

Kapitalist dünyada ticaret savaşlarına yol açan dinamiklerin, "sıcak" savaşlara yol açan dinamiklerle önemli oranda üst üste düştüğü ve bunun dünya çapında bir yıkım savaşına yol açabileceği gerçeği ile karşı karşıyayız. Ekonomik kriz çok yönlü sonuçlara yol açmış bulunuyor. **s.18**

Avrupa'da ırkçı-faşist tırmanış!

Geçmiş deneyimler de göstermiştir ki, ırkçı-faşist partilerin arkasında her zaman tekeller vardır. Krizin derinleştiği, krize çare olarak siyasal gericiğin en yoğunlaşmış hali olan faşizmin alternatif hale geldiği koşullarda, bu durum daha da belirginleşir. **s.19**

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2018 / 10
9 Mart 2018 • 1TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak32.net

Emperyalistler ve işbirlikçileri yenilecek,

Direnen halklar kazanacak!

3

Ekonomide sahte rekorlar ve gerçekler

Ortada işçi sınıfı açısından "parlak tablo" yoktur. İşçiler sefaletle sürüklenerken, onların sırtından kazanan sermaye büyümüştür.

4

Sağlıkta neo-liberal programların çöküşü

AKP'nin neo-liberal sağlık "reformu" Açıkmıştır. Bu program ile işçi ve emekçilerin ücretsiz ve nitelikli sağlık hizmeti hakkı gasp edilmiştir.

17

Siyasal süreç ve gençlik mücadelesi

Toplumsal siyasal atmosferden bağımsız bir üniversite tablosu yoktur. genç komünistlere düşen sorumluluk bu süreçlere kapsamlı bir hazırlıktır.

Burjuva toplumu ve burjuva kadın hareketi

s.12

Körfez şeyhleri "Hizbullah'ın şifreleri"ni çözebilir mi?

s.20

Emperyalistler ve işbirlikçileri yenilecek, direnen halklar kazanacak!

Efrîn'e yönelik işgal hareketi ne hukuksal ne ahlaki açıdan meşrudur. "Teröre karşı savaş" iddiası ise kaba bir riyakarlıktan ibarettir. Savaş uçaklarıyla, tanklarla, bombalarla, cihatçı çetelerle "zeytin dalı" uzatıldığı iddiası, 1.5 milyon insanın katledilmesine yol açan ABD işgalinin "Irak'a özgürlük götürmek" için yapıldığını söylemekle eş anlamlıdır. Cihatçı çeteleri önüne katarak saldırıya geçen NATO'nun ikinci büyük ordusunun kayda değer bir askeri başarıya ulaşamaması, güçler dengesindeki uçuruma rağmen, Efrîn halkının işgal hareketine karşı kararlı bir direniş gösterdiğini kanıtıyor.

Emperyalist/siyonist güçlerle işbirlikçilerinin Suriye'ye karşı başlattığı savaş 8. yılına girmek üzere. Türkiye burjuvazisinin işgalci/yayılmacı heveslerinin temsilcisi olan dinci gerici AKP iktidarı, ilk günden beri bu yıkıcı savaşın suç ortaklarından biri oldu. Cihatçı teröre yaslanarak hedefe ulaşma beklentileri boşa düşünce, iktidar, tetikçilerini "kalkan" yapıp doğrudan savaşa girmek zorunda kaldı. Geçen yıl Cerablus, Azez, El Bab bölgelerini işgal eden Türk devletinin yeni hedefi Efrîn'i de işgal etmektir.

1939 yılında Antakya'yı ilhak edenlerin torunları bir kez daha Suriye topraklarına göz diktiler. Suriye'nin yakılıp yıkılmasında uğursuz bir rol oynayan AKP iktidarı, bu komşu ülkenin zor durumda olmasını fırsat bilerek yeni bir toprak parçasını ilhak etme histerisine kapılmış görünüyor. Efrîn'i işgal ederek Cerablus-Azez-El Bab hattını cihatçı çetelerin kontrolü altındaki İdlib'le birleştirmek istiyorlar.

SAVAŞI TIRMANDIRIYORLAR!

Kirli seçim hesapları, Kürt halkına düşmanlık ve şovenist histeri tarafından motive edilen işgal saldırısı son günlerde daha bir tırmandırılıyor. Asker kayıplarının artmasını bahane eden Erdoğan AKP'si ile onun güdümündeki Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), özel savaş birliklerini bölgeye sevk ettiler. Hava saldırılarını da yoğunlaştıran TSK'nın köyleri, kasabaları bombaladığı, sivilleri hedef aldığı, ölenler arasında çok sayıda kadın, çocuk ve yaşlının bulunduğu bildiriliyor. Savaş bozazanlığı yapan sermayenin dinci medyası gizlemeye çalışsa da, bölgeden görüntülü haberler yayınlayan Kürt ve Arap kanalları, saldırının sivil halk için yarattığı yıkıcı etkileri gözler önüne seriyor. İşgal hareketinin 'kent savaşları' aşamasına varması durumunda ise, sivil kayıpların dramatik bir şekilde artması kaçınılmaz olacaktır.

Kapitalist sınıfların işgalci/yayılmacı

heveslerinin temsilcisi olan AKP iktidarı, gayri meşru saldırısının "teröre karşı savaş" olduğunu iddia ediyor. Bu demagoji yayılmacı emelleri gizlemeye yetmiyor ki, son günlerde "cihad" safatasını da piyasaya sürdüler. İktidarın beslemeleri olan bazı "din adamı" kılıklı meczuplar, Suriye topraklarını işgal etmenin "cihad" olduğunu vaaz etmeye başladılar. Kürtler başta olmak üzere komşu halkların tepesine bomba yağdıranlar, şovenizm ve din üzerinden yürüttükleri psikolojik savaşla işçi sınıfı ve emekçileri zehirleyip işgal destekçisi yapmak istiyorlar.

BM KARARINI TANIMIYORLAR

BM Güvenlik Konseyi, 2401 sayılı kararıyla Suriye'de bir aylık ateşkes ilan etti. BM kararı sadece İŞİD, El Nusra gibi dinci çetelere karşı savaşı kapsamıyor. Buna göre Türk devletinin Efrîn'i hedef alan saldırısının da durdurulması gerekiyor. Oysa bu yönde yapılan çağrılara rağmen AKP iktidarı, saldırıyı durdurmak bir yana savaşı daha da tırmandırıyor. İktidarın bu pervasızlığı, Güvenlik Konseyi (GK) üyelerinin tutumundan kaynaklanıyor. Zira Efrîn'i hedef alan saldırıya açıktan destek vermeseler de, GK üyelerinin tepkisi ateşkesin uygulanmasına yönelik temenninin ötesine geçmiyor.

BÖLGESEL SAVAŞ RİSKİ ARTIYOR

ABD-İsrail ikilisi ile AB emperyalistleri, Suriye'ye karşı savaşın bitmesini engelleyen politikada ısrar ediyor. Doğu Guta üzerinden iğrenç bir kampanya başlatan emperyalistler, dinci tetikçilerini korumaya çalışıyorlar. Zira Doğu Guta'nın cihatçılardan arındırılması için başlatılan operasyondan rahatsızlar. "Siviller katlediliyor", "hastaneler bombalanıyor", "kimyasal silah kullanılıyor" gibi demagojilerle medya savaşını doruğa çıkardılar. Saldırganlık İsrail'in korunması, Suriye'nin bölünmesi, bu ülkenin enerji kaynaklarının yağmalanması gibi gün-

demlerle de pekiştiriliyor. Bu gelişmeler üzerine Rusya'nın tutumunu sertleştirilmesi, bölgedeki gerilimin tırmanmaya devam edeceğine işaret ediyor.

Bu koşullarda devam eden Efrîn'e yönelik işgal hareketi sorunu daha da karmaşık hale getiriyor, olası bir bölgesel savaş yangınına körüklüyor. Zira AKP iktidarının işgalci/yayılmacı politikası ABD ile Körfez şeyhlerinin saldırganlığıyla tamamlanıyor. Rojava konusunda ABD ile anlaşamaması da, Suriye'ye karşı savaşta halen aynı saftalar. Her ikisi de saldırgan her ikisi de işgalci konumdadır. Bu yayılmacı politika hem Suriye'ye karşı savaşın bitirilmesini engelliyor hem bölgesel savaş tehlikesini artırıyor.

İŞGALE KARŞI DİRENİŞ MEŞRUDUR!

Efrîn'e yönelik işgal hareketi ne hukuksal ne ahlaki açıdan meşrudur. "Teröre karşı savaş" iddiası ise kaba bir riyakarlıktan ibarettir. Savaş uçaklarıyla, tanklarla, bombalarla, cihatçı çetelerle "zeytin dalı" uzatıldığı iddiası, 1.5 milyon insanın katledilmesine yol açan ABD işgalinin "Irak'a özgürlük götürmek" için yapıldığını söylemekle eş anlamlıdır.

Cihatçı çeteleri önüne katarak saldırıya geçen NATO'nun ikinci büyük ordusunun kayda değer bir askeri başarıya ulaşamaması, güçler dengesindeki uçuruma rağmen, Efrîn halkının işgal hareketine karşı kararlı bir direniş gösterdiğini kanıtıyor.

Evet, işgal saldırıları halklar için yıkıcı sonuçlar yaratıyor. Ancak olayın farklı bir boyutu da var; o da halkların işgalci güçlere karşı direnişinin meşru, haklı ve güçlü olduğudur. Bundan dolayı bu işgal saldırısı bir dönem için hedefine ulaşsa bile, Kürtler başta olmak üzere Efrîn'de yaşayan halkların bunu kabul etmesi mümkün olmayacaktır. Deneyimlerle kanıtlanmıştır ki, en azgın işgalci güçler bile, halkların direnişi karşısında hezimet uğramaktan kurtulamamışlardır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2018/10 * 9 Mart 2018 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK
Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15
Şişli / İstanbul

Tif. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25
e-mail: info@kizilbayrak.net
twitter: @kizilbayraknet
www.kizilbayrak32.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Ekonomide sahte rekorlar ve gerçekler

2017 yılı "Türkiye ekonomisi" için sözde "refah" yılı oldu. Kapitalistler rekor kârlar açıkladılar. İhracat rekorları kırdı, banka kârları katlandı, vb...

Patronlar bu sözde "parlak tablo"yla övünürken, bunun işçilere yansımaları yine sefalet oldu. 2018 yılı asgari ücretine yüzde 14 oranında zam yapıldı. Bu zam açıklık sınırını geçemedi. MESS toplu sözleşmesinde de sözde "büyük zam" elde edildi. Ama üretimde kırdıkları rekordan işçilere kalan pay kırıntı düzeyinde kaldı. Bu zam oranları belli başlı işkollarına da yansıdı.

Ortada işçi sınıfı açısından "parlak tablo", "huzurlu, istikrarlı, güvenli, büyük Türkiye" yoktur. İşçiler sefalete sürüklenirken, onların sırtından kazanan sermaye büyümüştür.

EKONOMİDE SAHTE REKORLAR VE 'OHAL BÜYÜMESİ'

İşçilerin gündelik sorunlarına doğrudan yansıyan ülkedeki OHAL, devlet terörü ve baskılar, Türkiye kapitalizminin 2017 yılı "ekonomik büyüme"sinde belirleyici olmuştur. TÜİK'in açıkladığı milli gelirin dağılımı, patronların işçi sınıfını nasıl sömürdüğünü göstermektedir. Şişirilmiş büyümenin gerçekleştiği 2017 yılı 3. çeyreğinde, bir önceki yıla kıyasla işgücü ödemelerinin payı yüzde 32.7'ye, sabit sermaye tüketiminin payı 15.8'e düşerken, net işletme artığı/karma gelir yüzde 52.2'ye çıkmıştır. Yani işçilerin milli gelirden aldığı pay düşmüş, patronların payı artmıştır.

Ayrıca ekonomik büyümenin teknik gelişmeye eşlik etmediği, işçi sınıfının daha fazla sömürülerek ekonominin büyüdüğü görülmektedir. Buna paralel bir diğer gösterge, imalat sanayi kapasite kullanım oranlarındaki artıştır. 2017 yılı kapasite kullanım oranları, 2008 krizi öncesindeki döneme kadar çıkmış, son 9 yılın rekoru kırılmıştır. İşsizliğin düşmediği de göz önünde bulundurulduğunda tablo açıktır: Patron sınıfının ve demir yumruğu Erdoğan'ın iddia ettiği gibi bir "istihdam seferberliği" gerçekleşmemiş, işçiler patronlarının kârları için seferber edilmiştir.

Özetle, OHAL koşullarında geçen 2017 yılında katlanan kârlar, işçilerin daha fazla sömürülmesiyle sağlanmıştır. Ağırlaşan sömürünün güvencesi de OHAL rejimidir. İşçilerin gasp edilen haklarını almak için attığı en ufak bir adım, patronların ve AKP iktidarının baskısıyla yüzyüze kalmaktadır. Zam isteyen işçi, iş-

Ortada işçi sınıfı açısından "parlak tablo", "huzurlu, istikrarlı, güvenli, büyük Türkiye" yoktur. İşçiler sefalete sürüklenirken, onların sırtından kazanan sermaye büyümüştür.

ten atma tehdidiyle karşılaşmaktadır.

Bunların yanı sıra kapitalist patronlar, AKP iktidarının son düzenlemeleriyle elini daha da güçlendirmiştir. Kiralık işçilik uygulaması, patronun işçiyi işten atmakla tehdit etmesinin önünü daha fazla açmıştır. Arabuluculuk düzenlemesi, işçilerin zahmetli de olsa hukuki süreçlerden elde ettikleri ufak haklarının gasp edilmesinin yolunu düzlemiştir. Arabulucular patronların mağdur olmasını engelleme hizmeti görmektedir. Taşeronluk sözde kamuda kalkmış, ülke genelinde on binlerce taşeron işçisi işsizlik tehdidiyle karşı karşıya bırakılmıştır. Grev yasaklarıyla, "işçilerin hakkını arama gibi bir 'lüksü' yok, ne veriyorsak ona şükredecekler" denilmektedir.

DIŞA BAĞIMLILIĞIN DERİNLEŞTİRDİĞİ SORUNLAR

Türkiye kapitalizminin yabancı sermayeye bağımlılığının en açık göstergesi, 2008 krizi olmuştur. Özellikle ABD ve AB kaynaklı sermayenin ülkeye aktığı kriz öncesi dönemde, hem kısa vadeli sıcak para girişi hem de doğrudan yatırımlar Türkiye kapitalizmini rahatlatmıştır. Bu dönemde ekonomik büyüme görüntüsü krize açık yapının örtüsü olmuştur. Bu, hiç de "yerli ve milli" AKP politikaları ile olmamış, aksine emperyalistlere tam uşaklıkla elde edilmiştir. 2008 krizi ile

yabancı sermaye musluğu kesildiğinde, ülke ekonomisi de çöküşe sürüklenmiştir.

2017 yılında 2016 yılına göre yabancı doğrudan yatırımlar düşerken, "sıcak para" girişi dörde katlanmıştır. Krizden çıkışta "sıcak para" akışı etkili olmuş, bu tablo yabancı sermayeye bağımlılığı bir kez daha ortaya sermiştir. Doğrudan yatırımlardaki düşüş, ülke ekonomisinin yeni bir çöküşe sürülebileceğinin sinyalini vermektedir.

Dışa bağımlılığın bir diğer göstergesi dış borçlardır. Özel sektörün kısa ve uzun vadeli dış kredi borçlarında artış yaşanmış, kısa vadeli borçlar katlanmıştır. 2017 Aralık ayında özel sektörün dış kredi borcu 240 milyar dolara ulaşmıştır. Bunun 70 milyarının bir yıl içerisinde geri ödenmesi gerekmektedir. "Mega projeler" kamu bankalarının da dış borçlarını arttırmıştır. Kamu bankalarının dış borçları 2013 yılından bu yana büyük artış göstermiş, artış miktarı özel bankaları geçmiştir.

2017 yılı ödemeler dengesi Türkiye kapitalizmindeki "parlak" tablonun geçici olduğuna işaret etmektedir. Cari açık 2016'ya kıyasla yüzde 45 artmıştır. Türkiye, "gelişmekte olan" ülkeler arasında en yüksek cari açığa sahip ülke olmuştur.

Türkiye kapitalizminin bu dışa bağımlılığı, krizlere alabildiğine açık olmasına neden olmaktadır. 2017'de gözlenen ya-

bancı sermayenin çıkış eğilimi ve artan dış borçlar ekonomik çöküş tehdidini büyütülmektedir. Bunun yaratacağı sorunları AKP şefleri de gayet iyi bilmektedir. AB ve ABD'deki efendileriyle son dönemde yoğunlaştırdıkları diplomasi trafiğinin esaslı bir yönü de budur. TÜSİAD ve MÜSİAD, 2017 yılında batılı emperyalistlerle yaşanan krizlerde AKP şeflerini "koruyor" görüntüsü vermeye çalışsalar da, "artık yabancı ortaklarımızla siyasi krizleri konuşmaktan, yatırımları ve ekonomiyi konuşmuyoruz, bu krizlere bir son vermeli" demektedirler. TÜSİAD, ABD kaynaklı doğrudan yatırımların 2008 öncesine göre düşük seviyede seyretmesi, AB kaynaklı girişlerin belli bir düzeyi geçememesi nedeniyle AKP'yi eleştirmektedir.

Büyük sermaye gruplarının 2017 yılı sonlarında yoğunlaşan bu uyarıları, Erdoğan AKP'sini emperyalist efendilerinin peşine düşürmüştür. İçeride ve dışarıdaki açmazlarla birlikte, ekonomik çöküş tehdidi uykularını kaçırmaktadır. Çünkü böyle bir çöküşün tetikleyeceği bir sosyal patlamadan korkmaktadırlar.

İşçi sınıfı ve emekçiler böyle bir çöküşü fırsata dönüştürmek için şimdiden hazırlıklarını yapmadıkları koşullarda, sermayenin demir yumruğu olarak hareket eden Erdoğan ve AKP'sinin çok daha azgın saldırıları ile yüz yüze kalacaklardır.

Sağlıkta neo-liberal programların çöküşü

İnsan odaklı değil kâr odaklı bir sistem olan kapitalizmde, bir insanın en temel hakkı olan sağlık hakkı dahi metalaşmış, para karşılığı satın alınan bir ticaret nesnesine dönüşmüştür. Tüm dünyayı sarıp sarmalayan neo-liberal dalgadan sağlık alanı da payına düşeni almış, özellikle son yıllarda “paran kadar sağlık” temel parola haline gelmiştir. Türkiye’de ise 2003 yılında AKP tarafından “sağlıkta reform!” nidalarıyla “Sağlıkta Dönüşüm Programı” açıklanarak “yaygın, erişimi kolay sağlık hizmeti” sağlanacağı iddia edilmişti. Sağlık hizmetlerini tamamen paralı hale getiren bu programla kamu hastaneleri işletmeye çevrilmiş, sağlık hizmetlerinin finansmanı Genel Sağlık Sigortası (GSS) ile karşılanmaya başlanmıştı. Sosyal güvencesi olmayanlara sağlık hizmeti iddiasıyla oluşturulan GSS eşitlikten çok eşitsizlik yaratmıştır. GSS ile toplanan primler bireylerin gelirlerine orantılı değildir, devlet primlerin çoğunu yoksul ve orta kesimden toplarken zenginlere özel uygulamalar getirmiştir ve yoksulu değil zengini korumaktadır. Örneğin milletvekilleri bilinçli olarak GSS kapsamı dışında bırakılmıştır. 2012 yılı TBMM sağlık bütçesi verilerine göre milletvekili ve yakınlarının sağlık harcamalarının %90’ı yurt dışında gerçekleşmiştir, milletvekilleri ayrıcalıklı bir hizmetten yararlanmak için bilerek GSS kapsamı dışında tutulmuştur. GSS’nin zenginleri korumasının ikinci çarpıcı kanıtı ise prime esas kazancın üst sınırı olarak asgari ücretin 6,5 katının belirlenmesi ve aylık geliri 6500 TL’nin üzerinde olan zenginlerin korunmasıdır. Böylece aylık geliri milyon veya milyar TL düzeyinde olanlardan alınacak yüksek primler engellenmiştir. GSS, aylık geliri asgari ücretle asgari ücretin üçte biri arasında olan yaklaşık %10’luk bir kesimi korumazken, geliri çok yüksek olan %1’lik bir kesimi özenle korumaktadır. Bunun dışında GSS’nin hangi sağlık hizmetlerini karşılayacağı her yıl değiştirilerek birçok ilaç için yüzde 50’ye varan katkı payları alınmaktadır.* Ayrıca kamusal birinci basamak tasfiye edilerek sağlık ocakları kapatılmış ve bunun yerine birinci basamağın özelleştirilmesi yaklaşımına uygun bir aile hekimliği modeline geçilmiştir.

2011 yılında yürürlüğe sokulan “Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısını” düzenleyen KHK ile devletin sağlık hizmeti sunumundan tümüyle çekilmesinin, sağlık emekçilerinin güvencesizleşmesinin, hastanelerin şirket CEO’ları tarafından yönetilmesinin önü açıldı. KHK ile;

- Performansa dayalı ödeme sistemine geçildi. Hekim ve hekim dışı sağlık personeli üzerinde ciro ve idare baskısı arttırıldı.

-Hastanelere yığılmanın önüne geçileceği iddiasıyla Merkezi Hasta Randevu sistemine geçildi, böylece muayene süreleri 10 dakika ve altına düşürüldü.

-“Muayene katılım payı”, “reçete katılım payı”, “ilaç katılım payı”, “ilaç fark bedeli”, “bıçak parası” adı altında randevu anından hastaneden çıkana kadar her aşama için para alınmaya başlandı.

-Sağlık kurumlarındaki aşırı yoğunluk hekim-hasta ilişkisini bozdu. Sağlık Bakanlığı’nın verilerine göre günde en az 30 sağlık çalışanı şiddete uğradı. Dr. Ersin Arslan, Dr. Kamil Furtun, Dr. Aynur Dağdemir hekime yönelik şiddet sonucu hayatını kaybetti.

-Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM) sağlık çalışanlarını şikâyet merkezine dönüştü. Soruşturmalar ve savunmalar hekimler üzerinde mobbing ve baskı yarattı. Dr. Melike Erdem, SABİM şiddetinin ilk kurbanı oldu.

Sağlık alanında gerçekleştirilen özelleştirmeler sadece hastayı değil, sağlık emekçilerini de etkiliyor. Sağlık emekçileri esnek, güvencesiz ve ağır çalışma koşulları altında uzun saatlerde çalıştırılıyor. Bu yoğun çalışma bir yandan ister istemez hasta-hekim ilişkisini bozarak sağlık emekçilerine yönelik şiddeti artırırken diğer yandan sağlık çalışanları arasında intihar eğilimini yükseltiyor. Genel Sağlık-İş Genel Başkanı Zekiye Bacaksız 2017 yılında artan sağlık emekçisi intiharlarına ilişkin verdiği bir röportajda şunları ifade etti: “Hekimlerin intihar nedeniyle ölüm oranlarının diğer meslek

gruplarına göre daha yüksek olduğu acı bir gerçektir. Erkek hekimler, toplumdaki diğer meslek gruplarındaki erkeklere oranla 2 kat daha fazla intihar nedeniyle ölürken, kadın hekimlerde bu oran 2-3 kata kadar çıkabilmektedir. Çalışma sürelerinin uzun olması, yoğun iş baskısı, hekimlerden yüksek performans beklentisi ve tüm bunlara bağlı olarak yaşanan yoğun stres, intiharlara bağlı ölümleri beraberinde getirmektedir... Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın ağır sonuçları arasında yer alan kötü çalışma koşulları, döner sermaye, performans sistemi, sağlıkta şiddet ve güvencesiz gelecek kaygısı verimi arttırmadığı gibi, üzerine bir de can almaktadır.”

Sağlık emekçileri bir yandan performans saldırısı, kötü koşullar içinde geçen uzun çalışma saatleriyle cebelleşirken, geleceksizlik ve güvencesizliklerini besleyen yeni bir uygulama ile karşı karşıyalar: Güvenlik soruşturmaları. OHAL’in ilanının ardından kamu alanında çalışacak emekçilere bir de “güvenlik” soruşturması engeli getirildi. Zaten çalışma yaşamının tüm alanları özelleştirilerek taşeronlaştırılırken kamuya bir de soruşturma şartı getirilerek güvenceli çalışma hepten hayal oldu. Bu şartın getirilmesiyle Türkiye genelinde yaklaşık 600, Diyarbakır’da ise en az 96 doktor, gerekçesi tam manasıyla belirtilmeden işe başlatılmadı. Sebebi dahi açıklanmayan bu ret kararlarına tepki gösteren Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Avukatı Erhan Ürküt “Bize müracaat eden doktor adaylarının hiçbirinde açılmış bir soruşturma dahi yok. Güvenlik soruşturmalarının sosyal medya hesapları, sosyal çevre araştırması veya öğren-

cilik dönemlerinde katıldıkları eylemler incelenerek yapıldığını düşünüyoruz. Ancak bunların hiçbirini yargı kararı değildir ve doktor olacak kişinin önünde engel de değildir” dedi. Ataması yapılmayan ve Sağlık Bakanlığı’na yaptığı başvurular sonuçsuz kalan bir doktor ise “Reddedilen kişilerin yüzde 90’a yakın bir bölümü, okullarındaki kulüplerde, Türk Tabipleri Birliği’ne (TTB) bağlı kulüplerde çalışmış, sol görüşlü ya da Kürt kökenli olan kişiler” açıklamasında bulundu.

Gelinen noktada AKP’nin neo-liberal sağlık “reformu” çökmüştür. Bu program ile işçi ve emekçilerin ücretsiz ve nitelikli sağlık hizmeti hakkı gasp edilmiştir. -2013 OECD raporuna göre Türkiye’de nüfusun yüzde 14.9’unun tıbbi gereksinimleri giderilmiyor, bu oran batıda yüzde 11.1’ken, Kürt illerine doğru gidildikçe yüzde 20.7’ye kadar çıkıyor. Sağlık emekçileri kölece çalışma koşullarına mahkûm edilmiş, kamu hastaneleri ticarethanelere çevrilmiş, özellikle üniversite hastaneleri borç batağına sürüklenmiştir. Öyle ki Akdeniz Üniversitesi Hastanesi medikal firmalara olan yüz milyonlarca liralık borcu yüzünden faaliyetlerini durdurma noktasına gelmiştir. Çapa ve Cerrahpaşa Tıp Fakülteleri de farklı bir durumda değildir; iki hastane de yıllardır borç batağı içinde debelenmektedir. Devlet, kamu ve üniversite hastanelerinin giderlerini ve ihtiyaçlarını karşılamaz, bu hastaneleri sürekli borçlandırırken, özel hastanelere sayısız teşvik ve kolaylık sağlamaktadır. Kısacası en başat insan hakkı olan sağlık da sermayenin talan ve yağma alanına çevrilmiştir.

* Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Platformu/Doç. Dr. Bülent Kılıç

“Tarım politikalarıyla şeker fabrikaları zarar ettirildi”

Sermaye devletinin şeker fabrikalarını Amerikan tekeli Cargill'e peşkeş çekmesi gündemde iken, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Atalık, şeker fabrikalarının devletin uyguladığı politikalarla zarar ettirildiğine dikkat çekti.

2016 yılı faaliyet raporuna göre zarar ettiği iddia edilen 25 şeker fabrikasından Ağrı, Alpullu, Çarşamba ve Susurluk'un çalıştırılmadığını, bu nedenle 90,5 milyon lira zarar görüldüğünü belirten Atalık, çalışan fabrikalara bakıldığında ise Türkşeker'e ait şeker fabrikalarının 2016 yılında 58,6 milyon lira kâr ettiğini ifade etti.

“ÇİFTÇİ DESTEKLENMİYOR, PANCAR ÜRETİMİ BİTİYOR”

Fabrikaların çalıştırılmama nedeni olarak öne sürülen yeterli miktarda şeker pancarı üretilmemesi gerekçesine de değinen Atalık, şeker pancarının havza bazlı desteklenecek ürünler içerisinde

alınmadığına ve 2001 yılında çıkarılan şeker kanunuyla getirilen üretim kotası nedeniyle üretimin gerilediğine dikkat çekti. Atalık, tarım kanununa göre çiftçilere verilen desteğin milli gelirin yüzde 1'inden az olmaması gerektiğine karşın 2018'de verilecek desteğin milli gelirin yüzde 0,4'ü olan 14,5 milyar olduğunu da ekledi.

“ŞEKER ÜRETİCİLERİ AKP'DEN BU YANA YÜZDE 70-100 AZALDI”

Atalık; Ağrı, Alpullu, Çarşamba ve Susurluk şeker fabrikalarına üretim yapan köy ve çiftçi sayısı ile ekim alanlarını 2002 ile 2016 yılları arasında karşılaştırarak, oranın yüzde 72 ile yüzde 100 arasında düştüğünü aktardı.

ZMO, Türkşeker'in 25 fabrikası üzerinden konu değerlendirildiğinde ise aynı dönemler için bu fabrikalara şeker pancarı üreten köy sayısının yüzde 56, çiftçi sayısının da yüzde 82 gerilediğine dikkat çekti.

Türkşeker'in fabrikaları genelinde

ekim alanındaki gerileme aynı dönem için yüzde 30 düzeyinde gerçekleşti. Ancak, aynı dönem için şeker pancarı verimindeki artışla birlikte üretim 12.8 milyon tondan 13.1 milyon tona yükseldi.

“NİŞASTA BAZLI ŞEKER TOPLUM SAĞLIĞI İÇİN VAHİM”

Atalık, şeker fabrikalarının mevcut politikalarla zarar ettirildiklerini bir kez daha vurgulayarak “Türkşeker'e ait fabrikaların sorunu, üretim kısıtlaması ve buna bağlı hammadde yetersizliğidir. Bunu aşmanın yolu da çiftçiyi üretime yönlendirecek tarım politikasının tesis edilmesi ile pancardan şeker üretiminin önündeki engellerin kaldırılması olacaktır. Sorunu çözmek yerine şeker fabrikalarını özelleştirmek, birçok fabrikanın kapatılması ve pancar şekerinin yerini nişasta bazlı şekerin alması anlamına gelecektir ki bu da toplum sağlığı açısından çok daha vahim bir konudur” dedi.

Dış ticaret açığı Şubat'ta yüzde 54 arttı

Türk sermaye devletinin ithalatında önemli yer tutan maddelerin fiyatında uluslararası piyasalardaki artış, dış ticaret açığındaki rekor artışlarla ortaya seriliyor. Ocak ayında önceki yılın aynı ayına kıyasla yüzde 108 artış gösteren dış ticaret açığı, Şubat ayında da geçtiğimiz yılın Şubat ayına kıyasla yüzde 54 artış gösterdi.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayınlanan geçici verilere göre, Şubat ayında ihracat, geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla yüzde 9, ithalat ise yüzde 19,64 artış gösterdi. 13 milyar 182 mil-

yon dolar ihracat yapılırken, ithalat ise 18 milyar 936 milyon dolar oldu. Böylece dış ticaret açığı 5,75 milyar dolara ulaşırken, bu tutar, geçtiğimiz yılın Şubat ayına kıyasla yüzde 54 artışa denk düştü. İhracatın ithalatı karşılama oranı da yüzde 69,6 oldu.

Şubat ayında ihracat yapılan ilk üç ülke sırasıyla Almanya, İtalya ve İngiltere olurken; ithalat sıralamasında ise Çin, Rusya ve Almanya ilk üçte yer aldı.

İhracatta “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları” 2 milyar 355 milyon dolar-

la ilk sırada yer alırken, 1 milyar 247 milyon dolar tutarında “kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” ve 854 milyon dolarlık “demir ve çelik” ihraç edildi.

İthalatta ise 3 milyar 351 milyon dolar ile “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler” ilk sırada yer aldı.

Ardından 2 milyar 76 milyon dolar ile “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler”, 1 milyar 560 milyon dolar ile “demir ve çelik” geldi.

Erdoğan'ın faiz demagojisi ve bankaların katlanan kârları

AKP iktidarının banka kredilerinin önünü açmaya dönük düzenlemeleri, bankaların 2017 yılı kârlarına yansırken AKP şefi Erdoğan'ın faizlerin yüksekliği üzerinden yürüttüğü demagoji devam ediyor.

Senegal ziyaretinde gazetecilerin sorularını yanıtlayan Erdoğan “kredi faizlerinin yüksekliği” üzerine sorulan soruya “Yüksek faiz uygulaması ile ülkemizde yatırımı teşvik edemeyiz, yatırımı teşvik edemediğimiz zaman da istihdamı arttıramayız. En büyük sıkıntı buradan geliyor” demagojisi yaptı.

OHAL vesilesiyle patronlara sundukları sömürü imkanıyla her fırsatta övünen Erdoğan, demagojisini de şöyle sürdürdü: “Bakıyorsunuz bir banka 2,7 milyar kâr ettiğinden söz ediyor. Öbürü şu kadar kâr ettim diyor. Halbuki kâr dedikleri, faiz sayesinde yaptıkları sömürüden ibaret.”

SÖMÜRÜCÜLERİ İHYA EDEN BİZZAT ERDOĞAN'IN KENDİSİ

Hatırlanacağı üzere patron sınıftan OHAL üzerine eleştiriler geldikçe Erdoğan, OHAL'in patronlara yaradığını, kendilerinin de bu amaçla OHAL'i sürdürdüklerini “OHAL'i grevleri yasaklamak için kullanıyoruz” diyerek ilan etmişti.

Ayrıca, ekonominin ufak çaplı çöküş yaşadığı 2016 yılında, önlem olarak bankalara sınırsız imkanlar sunan da bizzat Erdoğan ve AKP'si olmuştu. Zira 2017 yılında bu teşvikler bankaların kârlarına yansdı.

İstanbul Borsası'nda işlem gören bankaların toplam aktif büyüklüğü yüzde 20'den fazla artışla 2 trilyon 168 milyar lirayı geçti. Bu bankaların 2017 yılı kârları yüzde 26,8 artışla 32 milyar 394 milyon 427 bin lira oldu. BDDK verilerine göre bankacılık sektörünün toplam net kârı da yüzde 31 artışla 49 milyar 122 milyon liraya ulaştı.

Efrîn'de "ateşkes" boyunca 33 sivil katledildi

Sermaye devletinin Efrîn'e yönelik işgal saldırısı, BM'nin Suriye genelini kapsayan "ateşkes" kararına rağmen sürüyor. Saldırıları kırsal bölgelerden kent merkezlerine doğru genişletmeye çalışan Türk sermaye devleti sivil katliamlarını da yoğunlaştırıyor.

Efrîn Sağlık Meclisi tarafından 4 Mart'ta yapılan açıklamaya göre, "ateşkes" ilanından bu yana gerçekleşen saldırılarda, biri çocuk olmak üzere 33 sivil katledildi.

İşgal saldırısının başından beri hayatını kaybeden sivillerin sayısı ise 212'ye çıktı. Katledilenlerin 28'inin çocuk, 25'inin de kadın olduğu açıklandı.

Saldırılarda yaralananların sayısı ise 612'ye ulaşırken, yaralıların 76'sının çocuk, 82'sinin kadın olduğu bildirildi.

CİNDİRÊSÊ'DE İŞGALE KARŞI YÜRÜYÜŞ

Öte yandan Efrîn'e saldırılara karşı Cindirêsê ilçesinde yürüyüş gerçekleş-

tirildi. Çatışmaların devam ettiği Cindirêsê'de saldırılara karşı direniş kararlılığını haykıran yüzlerce kişi, Dersim Hastanesi önünde toplandı. Buradan ilçe merkezine yapılan yürüyüşün ardından Efrîn Yürütme Meclisi Eşbaşkanı Osman Şêx Îsa ve Yasama Meclisi Üyesi Muşîra Mela Reşîd tarafından konuşmalar yapıldı. Diğer yandan bombardımanın da devam ettiği eylem boyunca "Yaşasın Cindirêsê direnişi!" ve "Yaşasın YPG/YPJ direnişi!" sloganları atıldı.

Sokağa çıkma yasakları ve OHAL uygulamaları

Sermaye devletinin Kürt illerinde rutin hale getirdiği sokağa çıkma ve eylem-etkinlik yasakları hız kesmeden devam ediyor.

2 Mart sabahından itibaren "ikinci bir emre kadar" Diyarbakır'daki Lice, Hani ve Kocaköy ilçelerine bağlı 104 köy ve mezralarında, "operasyon yapılacağı" gerekçesiyle sokağa çıkma yasakları ilan edildi.

Antep Valiliği OHAL gerekçesiyle, Şahinbey, Şehitkamil ve Oğuzeli ilçelerinde 1 ay boyunca her türlü etkinliği yasakladı. Valilikten yapılan açıklamada "01 Mart 2018 - 01 Nisan 2018 tarihleri arasında açık alanlarda yapılacak 'açık yer toplantısı, basın açıklaması, stant kurma, imza kampanyası, bildiri dağıtma, pankart asma, çadır kurma, oturma eylemi vb.' etkinlikler, Şahinbey, Şehitkâmil ve Oğuzeli ilçelerimizde, Valiliğimizce yasaklanmıştır" denildi.

Hakkari Valiliği, 3 Mart-1 Nisan arasında 30 gün süreyle eylem ve etkinlikleri yasakladığını açıkladı.

Valilikten yapılan açıklamada, "miting, basın açıklaması, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri" OHAL Kanunu gerekçe gösterilerek "mahallin en büyük mülki idare amirinin izni"ne bağlandı.

Açıklamanın devamında "Oturma eylemi, açlık grevi, çadır kurma, stant açma gibi türdeki eylem ve etkinliklerin" yasaklandığı belirtildi.

5 Mart günü de Mardin Valiliği, Nusaybin ilçesine bağlı Duruca (Kertwên) köyünde sokağa çıkma yasağı ilan etti. Terör demagojisiyle ilan edilen yasağın ikinci bir duyuruya kadar devam edeceği belirtildi.

Sokağa çıkma yasağının ilanıyla birlikte bölgede saldırı hazırlıkları ve askeri hareketlilik artarken, köyde bulunan bazı evlere baskın düzenlendiği, detaylı aramalar yapıldığı ve 6 kişinin gözaltına alındığı kaydedildi.

İstanbul Newroz'u 21 Mart'ta Bakırköy'de

2018 Newroz Koordinasyonu, İstanbul Newroz'unun 21 Mart Çarşamba günü saat 13.00'te Bakırköy Halk Pazarı'nda "Newroz direniştir. Halkların faşizme karşı baharıdır" şiarıyla gerçekleştireceğini 6 Mart'ta yaptığı basın toplantısı ile duyurdu.

HDP İstanbul İl Örgütü'nde yapılan toplantıda açılış konuşmasını DBP İstanbul İl Eşbaşkanı Atilla Özdoğan yaptı.

Özdoğan 8 Mart'tan 1 Mayıs'a kadar olan bahar sürecini ilerici, demokratik kurumlar olarak birlikte örgütleyeceklerini ifade etti. Newroz'un daha çok Kürtler, 1 Mayıs'ınsa daha çok sosyalistler

tarafından sahiplenildiğini belirten Özdoğan bunun sürece cevap olmadığını, "1 Mayıs'ı Newrozlaştırmak, Newroz'u 1 Mayıs'laştırmak" gerektiğini ifade etti. Bütün demokrasi güçlerinin birlikteliği ve korku iklimini dağıtmak için kitlesel eylemler yapmak gerektiğini, bunun katliamlara da cevap olacağını söyledi.

Türkçe ve Kürtçe olarak okunan açıklama, 2018 Newroz'unun Ortadoğu'da savaş ve işgallerle karşılandığı ifade edilerek başladı. "Tarihi zorbalığa ve katliamcılığa karşı ortaya konan tarihi irade, 2018 Newroz'unun esas ruhudur" denilen açıklamada "Ortak vatanda eşit

yurttaşlık, demokratik çözüm, tecridin kaldırılması, faşizmin tek tip uygulamasına karşı ve halkların barışı adına ortaya konulan mücadele, yeni dönemin esas rotasıdır" ifadeleri kullanıldı.

Açıklamanın devamında şunlar söylendi: "2018 Newroz'unu özgürlük ve direniş Newroz'una dönüştüreceğiz. Bu bağlamda tüm halkların, Newroz Özgürlük Bayramı'nı şimdiden kutluyoruz! Bizler; tüm demokrasi güçleriyle birlikte Newroz günü her koşulda alanlarda olacağız. OHAL'e, tecride, tek tipe karşın ortak taleplerimizi haykıracağız."

İşçi ve emekçiye reva görülen yoksulluk

Ekonomide çizilen “pembe tablolara” karşın Türkiye’de yoksulluk artıyor. Gıda, barınma gibi temel harcamalardaki artış, ücretlerdeki artışları geçti. İşçinin yaşayabilmesi için yapması gereken aylık asgari harcama 2 bin TL’yi aştı. Temel harcamalardaki artış iki ayda 100 TL’ye, son bir yılda ise 450 TL’ye yaklaştı. Öyle ki; harcamalardaki artış, asgari ücretteki artışı ikiye katladı. Ortalama 3 bin 147 TL maaş alan kamu çalışanları, her ay 2 bin 68 TL’yi sadece gıda ve barınma için harcıyor. Geriye kalan tüm ihtiyaçları için ise maaşından sadece 1079 lira kalıyor. Emeklilerin tamamı yoksulluk sınırının altında, yüzde 75’i de açlık sınırının altında maaş alıyor. Türkiye şartlarında bu ücretlerle geçinebilmek ise olanaksız.

Türkiye’de yaklaşık 7 milyon işçi asgari ücretle geçinmeye çalışıyor. Toplam 13.8 milyon işçi olduğu dikkate alındığında işçilerin yarısı asgari ücretli. Yılbaşında 1404 TL’den, 1603 TL’ye çıkarılan asgari ücret, geçim ücreti olmaktan çok uzak.

Türk-İş’in araştırmasına göre bekâr bir çalışanın aylık yaşama maliyeti Şubat ayında ilk kez 2 bin lirayı aşarak, 2 bin 22 lira 8 kuruşa çıktı. Bir ailenin insan onu-

runa yaraşır düzeyde geçimi için gerekli harcama tutarı da yılın ilk iki ayında 93 TL arttı. Son bir yıldaki artış ise 437 TL oldu. Asgari ücret 199 lira arttırılırken, harcamalardaki bir yıllık artış ise asgari ücretteki artışın iki katını da aştı. Şu anda 1603 lira olan asgari ücretle değil bir ailenin, bir işçinin bile geçinebilmesi mümkün değil.

Kamu çalışanlarının ortalama maaşı 3 bin 147 lira. Türkiye Kamu-Sen’in araş-

tırmasına göre, 4 kişilik memur ailesinin aylık ortalama gıda ve barınma harcamaları toplamı ise 2 bin 67 lira. DİSK Emekli-Sen’in verilerine göre, işçi emeklileri ortalama 1500 TL, memur emeklileri ise ortalama 2 bin 100 TL maaş alıyor. Emeklilerin tamamı yoksulluk sınırının altında, yüzde 75’i de açlık sınırının altında maaşlarla yaşamaya çalışıyor. Emeklilerin yüzde 60’ı bankalara kredi borçlusudur. Yüzde 25’i icralıktır.

70. Vicdan ve Adalet Nöbeti

Adalet Arayan İşçi Aileleri, 70. Vicdan ve Adalet Nöbeti’ni 4 Mart’ta gerçekleştirdi. Eylemde, 11 Mart 2012’de Esenyurt MarmaraPark AVM inşaatında yaşanan iş cinayetinde hayatını kaybeden işçilere dikkat çekildi.

Galatasaray Meydanı’nda yapılan nöbette, Adalet Arayan İşçi Aileleri hukukçularından Gökhan Küçük konuştu. İş cinayetinin kaza olmadığına değinen Küçük, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin ihmal edildiğine dikkat çekerek,

en çok iş cinayetinin inşaat iş kolunda gerçekleştiğini belirtti.

Taşeronluk sisteminin iş cinayetlerini arttırdığına değinen Küçük, iş cinayetlerinin ardından yargı sürecinde de sorumluların korunduğunun altını çizdi.

MarmaraPark AVM’de gerçekleşen iş cinayetiyle ilgili Adalet Arayan İşçi Aileleri’nin verdiği mücadeleyi vurgulayan Küçük, bu mücadele sonucunda, mahkemenin katilleri koruyan kararını Yargı-

tay’ın bozduğunu dile getirdi.

Küçük’ün ardından, Arka Sıradakiler dizi setindeki iş cinayetinde hayatını kaybeden Selin Erdem’in annesi Hacer Erdem söz alarak “On yıldır bağırıyoruz, sesimize ses vermesi gerekenler nerede?” diye tepki gösterdi.

Davutpaşa’daki işçi katliamında eşini kaybeden İdris Çabuk ise yetkililerin iş cinayetlerindeki ihmallerden sorumlu olduğuna, yargının da katilleri koruduğuna dikkat çekti.

Sincan’da bülten dağıtımına gözaltı

Ankara Sincan’da 2 Mart sabahı bülten dağıtım sırasında 4 sınıf devrimcisi gözaltına alındı. Ankara işçi bülteni olan Grev’in işçi servis noktalarına dağıtım sırasında sivil polisler tarafından gözaltı işlemi yapılmak istendi. Emekçilerin yoğun ilgisinden rahatsız olan polisler, seslerini yükselterek ortamı provoke etmeye çalıştı.

“İhbar” bahanesiyle çalışmayı engellemek isteyen polisler “Size bunları kim

dağıttırıyor”, “Başka nerelerde dağıtıyorsunuz” sorularıyla işçileri korkutmaya çalışırken, sınıf devrimcileri ise “Biz patronların gizlediği, kimsenin görmesini duymasını istemediği haberleri yani bizim, işçilerin sesini taşıyoruz. Bu ses Sincan OSB, Ostim OSB ve Ankaralı emekçilerin sesidir. Bize bunu Ankaralı emekçiler dağıttırıyor” yanıtını verdi.

Sincan Polis Karakolu’nda Terörle Mücadele Şubesi’ne bağlı polislerin gel-

mesini bekleyen polisler üç buçuk saatin ardından hiçbir işlem yapmadılar.

Polisler ayrıca “Grev kırmızı yazıyor bu yasadışı olabilir, hükümete yönelik kışkırtıcı sözler var” diyerek “suç” üretme gayretinde kendilerini aştılar.

Ankara İşçi Bülteni Grev adına yapılan açıklamada “Ankaralı emekçilerin sesini taşımaya devam edeceğiz, sermaye düzeninin bekçilerininin telaşını arttırmaya devam edeceğiz” vurgusu yapıldı.

AKP yalanlarıyla övünüyor!

AKP iktidarı yüksek ekonomik büyüme rakamlarıyla, işsizliği azaltıcı ve istihdamı artırıcı politikalar konusunda TÜİK’in “pembe” verileriyle sürekli övünürken gerçekler de herkesin gözü önünde duruyor.

Bu gerçeklerin sadece bir kısmı CHP Sosyal Politikalar Genel Başkan Yardımcılığı’nın, Genel Başkan Yardımcısı Faik Öztrak koordinasyonunda hazırladığı ‘İşsizlik ve Yoksulluk Bülteni’nin yayınlanan ilk sayısında belirtildi.

İSTİHDAM KAMPANYASI YALANIYLA BİRLİKTE ARTAN İŞSİZLİK

2017’de AKP iktidarı istihdam kampanyası yaptı ve bununla övündü. Ne var ki OECD verilerine göre Türkiye, OECD içinde işgücüne katılım oranı en düşük olan ülke.

Hazırlanan rapora göre Türkiye, kadınların işgücüne katılımı ve istihdamında OECD ülkeleri arasında sonuncu olduğu görüldü. Ayrıca raporda kadın istihdamını OECD ortalaması seviyesine çıkaramamanın ülkeye faturasının sadece 2017 yılı için 282 milyar dolar olduğu belirtildi.

Yine de bir istihdam artışından söz edilmişti. Raporda bu konu “Başbakan Binali Yıldırım’ın, istihdamdaki artışın stajyer ve kursiyer sayısındaki artışla ilgisi olmadığı yönündeki açıklamasına karşın Başbakan’ın, bizzat Türkiye İstatistik Kurumu yalanlıyor. TÜİK, hane halkı işgücü anketinde stajyerlerin istihdamda sayıldığını açıkça belirtiyor. Bu nedenle 2017 Kasım ayı ile 2016’nın aynı ayı arasında stajyer ve kursiyerlerin sayısında 843 bin kişilik olağanüstü artış göz önüne alındığında, bunun istihdamdaki artışa çok büyük katkısı bulunuyor” biçiminde aktarıldı.

“İşimizi geri alacağız!”

İstanbul'da Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi emekçilerin ihraç edilmelerine karşı Şubat 2017'de başladıkları direniş devam ediyor. Pazartesi, Çarşamba ve Cumartesi günleri Bakırköy Özgürlük Meydanı ve Kadıköy Altıyol'da oturma eylemleri gerçekleştiriliyor. Destekçilerinin de yalnız bırakmadığı emekçiler mücadele ve dayanışma çağrısı yapıyor.

3 Mart günü **Bakırköy**'de gerçekleştirilen eylemde direnişçilerden Muhammed Sevinçtekin konuşma yaptı. Muhafiz kimliklerinden dolayı ihraç edildiklerini vurgulayan Sevinçtekin her fırsatta “yerli ve milli” demagojisi yapan AKP'nin şeker fabrikalarını Amerikan tekeli Cargill'e satmaya çalıştığına dikkat çekti. Bu fabrikalarda on binlerce emekçinin çalıştığını, aileleriyle birlikte yüz binlerce kişinin etkileneceğini belirten Sevinçtekin, özelleştirmeye birlikte doğal şeker pancarı yerine laboratuvarda elde edilen mısırsız olduğuna dikkat çekti. **Kadıköy**'deki eylemde ise direnişçi emekçiler adına basın açıklamasını Naciye Ertaş okudu. OHAL ve KHK saldırılarını teşhir eden Ertaş haksız ve hukuksuz bir şekilde çıkarılan KHK'larla ihraç edildiklerini ancak neden işten atıldıklarını kendilerinin tahmin etmek zorunda kaldıklarını dile getirdi. Kendilerinin rantçı, gerici, adil ve eşit olmayan anlayışlara karşı para-

şız, nitelikli, eşit bir kamusal hizmet için mücadele ettiklerini ve bu nedenle ihraç edildiklerini belirtti.

5 Mart günü **Kadıköy**'de yapılan eylemde, ihraç saldırısı karşısında sinmek, köşeye çekilmek yerine direnişi seçtikleri ve bir yıldır işlerine geri dönebilmek için Kadıköy, Bakırköy ve Kartal'da direndikleri belirtildi. Diğer illerde de KESK'li emekçilerin direndiği söylenerek işlerine geri dönene kadar direnişlerinin devam edeceği vurgulandı. **Bakırköy**'de “AKP'nin doğa talanına, kadına şiddete, laikliğe, adalete ve iş güvencesine karşı yaptığı hukuksuzluklara dur dediğimiz için işimizden atıldık” denilen açıklamada 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü eylemlerinde hayata geçirilen polis terörü teşhir edildi. Ankara ve Çorlu'daki eylemlere polis saldırıları gerçekleştiği, kadınların dövülerek küfürlerle gözaltına alındığı belirtilen açıklamada “AKP polisinin yaptığı bu saldırı aslında AKP'nin kadına şiddete, cinsel istismara, kadının sömürülmesine, tacize, tecavüze bakışının gerçek yansımasıdır. AKP kadınların özgürleşmesini istemiyor. Bu ülkede kadının söz hakkı olmasını, kendini var edebilmesini istemiyor. Bizler bu ülkede çocukların istismarına, kadına karşı şiddete dur demek için de alanlardayız” denildi.

7 Mart günü **Kadıköy**'de yapılan açıklamada kadına yönelik şiddet, baskı ve ayrımcılığın yanı sıra OHAL ve grev yasak-

ları, savaş politikaları teşhir edildi. Açıklama şu ifadelerle sona erdi: “8 Mart'ta bütün kadınları acılarımızı mücadeleye dönüştürmeye ve bize baskı, sömürü, şiddet, militarizm, savaş ve yağma dışında başka bir şey vaat etmeyen bu dünyayı değiştirmeye; baskı, sömürü ve şiddetin olmadığı bir dünya yaratmaya çağırıyor, dünyanın değişik ülkelerinde grev ve boykot yapan kadınları kadın dayanışmasıyla selamlıyoruz.” **Bakırköy**'de de BES İstanbul 1 No'lu Şube'nin 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle tutuklu kadınlar, KESK'liler, gazeteciler ve avukatlara göndereceği kartlar yazıldı. Direniş alanında gerçekleştirilecek 8 Mart etkinliğinin hazırlıkları yapıldı. Saat 17.00'de yapılan açıklamada ihraçların hukuksuzca gerçekleştirildiği vurgulandı. 8 Mart eylemlerine yönelik polis saldırılarının da teşhir edildiği açıklamada işlerine dönene kadar direnişin süreceği ifade edildi. AKP iktidarının kadına şiddet, taciz, tecavüz ve çocuk istismarının artmasına yol açtığına dikkat çekilen açıklamanın ardından bugünkü eylem sona erdi.

Ayrıca belediye başkanının danışmanı alana gelerek direnişçilerin ses cihazı için belediyenin elektriğini kullanmasına ilişkin “vatandaşın yazdığı şikayet dilekçelerini” gösterdi.

Yüksel'de direniş devam ediyor

KHK saldırılarına karşı 9 Kasım 2016'da Ankara'daki Yüksel Caddesi'nde başlayan direniş saldırılara karşın 490'lı günlerinde devam ediyor. Her gün saat 13.30 ve 18.00'de basın açıklaması yapmak için Konur Sokak'ta toplanan emekçileri “Yasak” gerekçesiyle polis tarafından işkenceyle gözaltına alınıyor. Eylemde, işe geri dönme talebinin yanı sıra, tutuklu direnişçi Nazife Onay ve Halkın Hukuk Bürosu (HHB) avukatlarının da serbest bırakılması isteniyor.

Direnişin 481. günü olan 4 Mart günü, polisin yanı sıra faşist saldırı da yaşandı. Saat 18.00'de basın açıklaması için Konur Sokak'ta bir araya gelen emekçiler ozalit açarak eylemlerine başladı. “İşimizi geri istiyoruz” diye haykıran emekçiler kısa süre sonra polisin saldırısıyla karşılaştı. İhraç edilen emekçilerden Nazan Bozkurt ve Mehmet Dersulu'nun da aralarında olduğu 4 kişi gözaltına alındı.

Polis saldırısından kısa süre sonra, Konur Sokak'ta bekleyen destekçilere ve basın emekçilerine faşistler saldırdı.

Faşistleri koruyan polis beklemeye devam eden kitleye plastik mermilerle saldırdı.

Mimar Alev Şahin Düzce'de direniyor

KHK saldırısıyla Düzce'de 6 yıldır çalıştığı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nde görevinden ihraç edilen Mimar Alev Şahin'in direnişi 250'li günlerinde sürüyor.

26 Şubat günü Düzce Valiliği'nin “yasak” kararı gerekçesiyle polis saldırısıyla gözaltına alındığı kent meydanında destekçileriyle birlikte eylemini sürdüren Şahin **5 Mart** günü yaptığı açıklamada şunları dile getirdi:

“248 gündür işimi geri istiyorum. İşimi geri istemeye her koşulda devam edeceğim. Benim ekme kavgam 248 gündür aynı kararlılıkla devam ediyor. İşimi istemekten, ekmeğimi istemekten vazgeçmeyeceğim. Beton firmalarının ekmeğimle oynadığını anlatmaktan vazgeçmeyeceğim. Baskılar, gözaltılar beni yıldırılmaz. İşimi-ekmeğimi geri alıncaya kadar mücadeleye devam edeceğiz. Emekçiyiz haklıyız biz kazanacağız!”

Performans sistemine karşı Eğitim Sen'den kampanya

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) yayınladığı Öğretmen Performans Değerlendirme Yönetmeliği Taslağı'nın öğretmenler için ne anlama geldiğini 1 Mart'ta düzenlediği basın toplantısıyla açıklayan Eğitim Sen, performans saldırısına karşı imza kampanyası başlattıklarını duyurdu.

Ankara Mülkiyeliler Birliği'nde gerçekleştirilen basın toplantısında açıklamayı Eğitim Sen Başkanı Feray Aytekin Aydoğan yaptı. Kamuda çalışma ve istihdam düzenlemesinin bir süredir AKP iktidarının gündeminde olduğuna değinerek sözlerine başlayan Aydoğan, performansa dayalı, güvencesiz ve esnek çalışmanın hayata geçirilmek istendiğini ifade etti.

Bu çerçevede öğretmenlere yönelik uygulamanın, 2017 Haziran ayında yürürlüğe giren "Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi" ile ortaya serildiğini hatırlatarak, bu belgede yer alan hedefleri şöyle

ortaya koydu: "Bu uygulamayla öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini arttırmak için piyasacı yöntemleri hayata geçirmek, onların objektifliğini tartışılır sınavlar, değerlendirmeler ve testlere tabi tutmak, ağır performans baskısı altında angarya çalışmaya yönlendirmek hedeflenmektedir."

Uygulamanın öğretmenlerin niteliğini arttırmayacağını altını çizen Aydoğan, eğitim sisteminin piyasaya tamamen açılacağını ve eğitim-öğretim kurumlarının ticarethaneye dönüşeceğini vurguladı.

Performans sisteminde merkezi sınav uygulanacağına değinerek bununla birlikte "Öğretmenlerin halkın değil, iktidarın çıkarlarına göre çalıştırılması gündeme gelecektir" dedi.

TASLAKTA NELER VAR?

- Öğretmenlerin her 4 yılda bir mes-

leki yeterlilikleri ölçülecek.

- Öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini ortaya koyacak performans puanının yüzde 25'i okul müdürü notu, yüzde 15'i veli notu, yüzde 15'i öğrenci notu, yüzde 20'si zümre öğretmenlerinin notu, yüzde 15'i diğer öğretmenlerin notu, yüzde 10'u da öz değerlendirme notundan oluşacak.

- Öğretmenlerin sınava girdikleri yıl performans puanlarının yüzde 30'u sınav notundan oluşacak.

- Öğretmenlerin sözleşmelerinin yenilenmesinde, atamalarda, ek hizmet puanlamasında, yurt dışı görevlerde, başarı belgesi alımında ve öğretmenliğin her aşamasında performans sistemi kullanılacak.

- Performans değerlendirmesi sonucunda düşük notlu öğretmenler, hizmet içi eğitimlere katılacak ve her yıl sınava girecek.

Taşeron işçileri kadro beklerken işsizlikle karşı karşıya

AKP iktidarının "kamuda taşeronluk kalkıyor" aldatmacasıyla hayata geçirdiği düzenleme, kadro başvurularının çeşitli bahaneler öne sürülerek reddedilmesiyle birlikte işçileri işsizliğe sürüklüyor.

Konuyla ilgili açıklama yapan Genel-İş, binlerce işçinin işsizlikle karşı karşıya olduğunu vurguladı. DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın Ankara'daki genel merkezinde 5 Mart'ta düzenlenen basın toplantısında, açıklamayı Genel-İş Genel Başkanı Remzi Çalışkan yaptı. İşçiler kadro beklentisi içerisindeyken taşeronluk düzenlemesinin hayata geçirildiğini söyleyen Çalışkan, bunun kadro sorununa bir çözüm olmadığını altını çizdi. Şu anda "sabika kaydı" bahanesiyle binlerce işçinin kadro başvurusunun reddedildiğini söyleyen Çalışkan, "güvenlik soruşturması" ile bu sayının daha da artabileceğini, işçilerin geçmişte yaşadıkları ve cezasını çektikleri 'hatalarından' dolayı şimdi hukuksuzca kadro haklarından olduklarını ifade etti.

BAŞVURU REDDİNİN BAHANESİ SADECE "SABIKA" DA DEĞİL

Toplamda kadro başvurusunda bulunan işçilerin yüzde 5'inin reddedildiğini söyleyen Çalışkan, İstanbul'da 57 bin başvurudan 5 bin 800'ünün, İzmir'de 2 bin 500'e yakın işçinin kadro başvurusunun reddedildiğini belirtti. Ret kararlarının sadece "sabika kaydı"ndan kaynaklanmadığına dikkat çeken Çalışkan şöyle konuştu:

"Başvuru sırasında başka nedenlerle de elenen işçilerin varlığını da hatırlatmak isteriz. Örneğin askerlik durumu nedeniyle başvurusu kabul edilmeyenler, örneğin emeklilik hakkını elde etti diye başvurusu kabul edilmeyenler, örneğin ihalesinin niteliği gereği ihale bedelinin yüzde 70'inden az işçilik bedeli olan işlerde çalışan işçiler."

İşçilerin kadro hakkının meşru ve haklı olduğuna vurgu yapılan açıklamada, taşeronluk düzenlemesinin bu hakkı karşılamaktan ziyade, işçileri elemeyi amaçladığının altı çizilerek, taleplerin karşılanmaması durumunda Genel-İş'in ülke genelinde iş bırakma eylemleri yapacağı belirtildi.

Avcılar Belediyesi'nde taşeron işçilerinden eylem

Avcılar Belediyesi'nde taşeron işçileri aylardır maaşları ödenmemesine tepkili.

Avcılar Belediyesi'nde çalışan taşeron işçilerinin iki yılı aşkın süredir maaşları düzenli ödenmiyor. Fen İşleri Müdürlüğü'ne bağlı işçiler üç aydır maaşlarının ödenmediğini, uzun süredir aynı sorunu yaşadıkları için ev kiralılarını, faturalarını ödeyemedikleri için çok zor durumda kaldıklarını belirterek belediye yönetimine isyan ediyor.

Belediye-İş Sendikası İstanbul 2 No'lu Şube'de örgütlü Fen İşleri Müdürlüğü'ne bağlı olarak çalışan taşeron işçileri 1 Mart'ta öğle saatlerinde yürüyüş ve basın açıklaması yaparak maaşlarının ödenmesini istedi.

Avcılar Marmara Caddesi girişin-

de "Nerede hukuk nerede adalet ödenmeyen ücretlerimiz ödensin" yazılı pankart açan işçiler, sloganlarla belediye binası önüne yürüdü.

Belediye-İş Sendikası İstanbul 2 No'lu Şube Başkanı Erol Özdemir burada yaptığı açıklamada "Önce İnsan" diyen Avcılar Belediyesi yönetiminin, çalışanlarının ücretlerini ödememesini teşhir etti. Belediyenin bazı birimlerde 3 aydır ücretlerin ödememesinin yanı sıra 7 ayı aşkın bir süre direniş sergileyen taşeron işçilerinin 2 yıldır düzenli maaş alamadıklarını, son 3 ay ise maaşlarının hiç ödenmediğini söyledi.

Belediye yönetiminin sorunu çözmek yerine "kaynak yok" diyerek durumu meşru göstermeye çalıştığını ifade etti.

Özdemir ayrıca şunları söyledi: "Bugün Avcılar'da her şeyi göze alıp sendikacı olmak için mücadele vermiş, Avcılar sokaklarında hakkı için direnmiş; karşılığında baskı, mobbing, asılsız isnatlarla işten atılmayı yaşamış Avcılar işçilerinin sendikal iradesine müdahale ediliyor."

Avcılar Belediyesi yönetiminin işçileri sendikadan istifaya zorlarken diğer yandan, Avcılar'da DİSK/Genel-İş Avrupa Yakası 2 No'lu Şubesi'nin örgütlenmeye çalıştığını söyleyerek bunun sınıf sendikacılığına yakışmayan bir tavır olduğunu ifade etti.

İşçiler maaşlarının bir an önce ödenmesini isteyerek sloganlarla eylemi sonlandırdı.

Devletten çocuk işçilikle mücadele yalanı!

“Kendi ve bedeni küçük ruhu kocaman çocuk”, çocuk işçiliğe karşı mücadelenin simgesi İqbal Masih’e...

2018, çocuk işçilikle mücadele yılı ilan edildi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, “Çocuk İşçiliği ile Ulusal Mücadele Programı” genelgesini *Resmi Gazete*’de de yayınlamaya 2023 hedefli yürürlüğe soktu.

Bakan Jülide Sarıeroğlu genelgeyi şu cümlelerle anlattı: *“Dünya üzerinde çocuk işçiliği ile mücadelede kararlı adımlar atan ülkelerin başında gelen Türkiye, çocuk işçiliği ile mücadelede kendi politikalarını oluşturmakta ve bu politikaları başarıyla hayata geçirerek dünya ülkelerine örnek olmaktadır. ‘Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Programının Etkin Uygulanması ve 2018 Yılında Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı İlan Edilmesi’ne ilişkin sayın Başbakanımızın imzasıyla yayımlanan genelgenin bugün yürürlüğe girmiş olması da hükümetimizin konuya ilişkin hassasiyetini ortaya koymaktadır. Genelgeyle amacımız, 2018 yılında şimdiye kadar gerçekleştirilen çalışmalara hız kazandırmak, yapılan çalışmalarda çocuk işçiliğiyle mücadele konusuna öncelik vermek ve toplumun tüm kesimlerinin konuyla ilgili farkındalıklarını arttırmak olacaktır.”*

Tam timsah gözyaşı misali bir durum. Çocuk işçiliğe karşı mücadele ettiğini ilan edenler, çocuk işçiliğin önünü açan ve

küçük yaşlarda çalışmayı yasallaştıranlardır. Sorunu yaratanlar çözümün parçası olamazlar.

Biliyoruz ki sanayi devriminin ilk yılları ile birlikte çocuk işgücü, kadın işgücü ile birlikte üretime çekildi. Neden çocuk ve kadın? Çünkü ucuz işgücü. Ve de çocuklar minik elleri ve bedenleri ile en küçük yerlerde, en girilmez deliklerde çalıştırılma avantajı sağlıyordu patronlara.

MÜCADELE REKLAMDI, ÇIRAKLIK ASIL FİLM!

Günümüzde çocuklar en çok tarımda, sokakta ve sanayide çalışıyor. Türkiye’deki çocuk işçi sayısı 2 milyona yaklaşmış durumda. Hemen hepsi kayıt dışı ve sigortasız. Son 5 yılda 260 çocuk iş cinayetinde yaşamını yitirdi.

Çocuk işçilikle mücadele bayrağı çekildiği söylenen Türkiye’de çocuk işçiliğin yasal adı olan çıraklık işletiliyor, hatta aday çıraklık ile çalışma yaşı yasal olarak 9’a düşürülmeye çalışılıyor. Görüldüğü üzere çocuk işçilik engellenmiyor, yasallaştırılıyor! Meslek lisesi öğrencileri staj adı altında bu sömürü çarkının içinde. Kayıt dışı çalıştırılan çocukların tespiti ve eğitim hayatlarına devam etmelerini sağlayacak bir yaklaşım ortada yok.

Türkiye’de göçmen nüfus her geçen gün artıyor. Ortadoğu’daki savaş ve Afrika ülkelerindeki yoksulluk göç oranını yükseltiyor. Türkiye’de yaşayan göçmen nüfusun çocukları ise kötünün de kötüsü

koşullarda işlerde çalıştırılıyor.

DİSK-AR’ın verilerine göre;

-Okula gitmeyen çocuklar için haftalık çalışma süresi 54 saat

-Çocukların % 3,4’ü yaralanmış ya da sakatlanmıştır

-Çocukların üçte birine işyerinde yemek verilmiyor

-Yarisından çoğu 400 TL altında ücret ile çalıştırılıyor

Çıraklık, ilk organize olmuş mesleki eğitim olarak tanımlanmaktadır. Çıraklık eğitimi ile bireyde hem iş hem de yaşadığı toplum için gerekli olan davranışların kazandırılması hedeflenmiştir. Böylece nitelikli işgücü ihtiyacı karşılırken din ile yoğrulmuş, düşünmeyen, sorgulamayan toplumun tohumları atılıyor.

ÇOCUK İŞÇİLİĞE KARŞI İQBAL MASİH’İN BAYRAĞINI YÜKSELTELİM!

Kendisi Pakistanlı bir çocuk işçi olan ve kısacık ömrünü çocuk işçiliğe karşı mücadeleye adanmış İqbal Masih’in yaşam öyküsü tüm çocuk işçilere yol göstericidir. Çocuk sömürüsünün son bulması için çocuk işçiliği kâr etmenin bir yolu olarak gören kapitalist düzene, patronları her türlü yasalarla koruyan sermaye devletine ve yalanlarla sömürünün üstünü örtmeye çalışan sermaye sözcüsü hükümete karşı örgütlü mücadele vermeliyiz.

Z. İNANÇ

Şubat’ta 123 iş cinayeti yaşandı

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, Şubat ayında en az 123 işçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiğini belirtti.

Şubat ayında meslek hastalığı nedeniyle gerçekleşen iş cinayeti tespit edemediklerini belirten İSİG Meclisi, ILO ve WHO verilerine göre 1 “iş kazası sonucu ölüm” karşılığında yaklaşık 6 “meslek hastalığı sonucu ölüm” yaşandığını hatırlatarak, bu durumda Türkiye’de Şubat ayında 700’ün üzerinde işçinin meslek hastalıklarından dolayı ölmüş olabileceğini ifade etti.

Meclisin raporuna göre, Şubat ayında yaşanan iş cinayetlerine ilişkin bilgiler şöyle:

* 123 emekçinin 102’si ücretli (işçi ve memur), 21’i kendi nam ve hesabına çalışanlardan (çiftçi ve esnaf) oluşuyor...

* Ölenlerin 11’i kadın, 112’si erkek. Görülmeyen kadın emeği ve gizlenen kadın işçi ölümlerini değerlendirdiğimizde, bu ay kadın işçi ölüm oranı genelde tespit edebildiğimizde üzerinde...

* 15-16 ve 17 yaşında olan 3 çocuk çalışırken can verdi. Ölen çocukların 3’ü de tarım emekçisi. Yılın ilk iki ayını değerlendirdiğimizde çocuk işçi ölümlerinde geçen seneye göre artış söz konusu...

* Savaş nedeniyle yurtlarından gelen 2’si Suriyeli ve 1’i Iraklı toplam 3 mülteci/göçmen işçi yaşamını yitirdi.

* Ölümler en çok inşaat, tarım, taşımacılık, metal ve ticaret / büro işkollarında gerçekleşti. Diğer yandan OHAL sonrası için yaptığımız sanayi işçilerinin iş cinayetlerindeki oransal artış sürüyor. Sadece metal değil, madencilik, tekstil ve enerji işkollarına da dikkat çekelim.

* En fazla ölüm nedeni trafik/servis kazası, ezilme/göçük ve yüksekte düşme. Bu ay kalp krizi / beyin kanaması kaynaklı ölümlerde de ciddi oransal bir artış söz konusu. Genel süreci değerlendirdiğimizde Kocaeli’ndeki ücretliler içinde kalp krizi / beyin kanaması sonucu ölümleri vurgulayalım...

* En çok iş cinayeti Kocaeli, İstanbul, Hatay, Aydın, Denizli, Mersin, Samsun, Antalya, İzmir ve Zonguldak’ta yaşandı...

* Ölenlerin 5’i (yüzde 4) sendikali işçi, 118 işçi ise (yüzde 96) sendikasız. Sendikali işçiler madencilik, metal, enerji, taşımacılık ve belediye işkollarında çalışıyorlardı.

Trakya’da Metal İşçileri Bülteni dağıtımları

Çorlu ve Kapaklı’da Metal İşçileri Bülteni’nin “MİB’li ol! Komiteni Kur! Kazanmanın yolunu aç!” kapaklı son sayısı metal işçilerine ulaştırıldı.

08.00-16.00 ve 16.00-00.00 vardiyalarının servis duraklarında B/S/H/, Arçe-

lik, HEMA, SİO ve EGO işçilerine dağıtım gerçekleştirildi.

Dağıtımlar esnasında örgütlü, örgütsüz işçilerle sözleşme ve fabrikalardaki durumlar üzerinde sohbetler gerçekleştirildi. Dağıtımlar esnasında işçiler, MİB’li

olmaya, birliklerini güçlendirmeye çağrıldı.

Yüzlerce bültenin metal işçilerine ulaştırıldığı dağıtımlarda sözleşme sonrasında işçilerin bülteneye karşı oldukça ilgili olduğu dikkat çekti.

'Türkiye'de Kadınlar ve Kadın Emeği' raporu

Genel-İş 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla her yıl yayınladığı 'Türkiye'de Kadınlar ve Kadın Emeği' raporunu kamuoyuyla paylaştı.

Kadın işçilerin uğradığı çifte sömürüyü gözler önüne seren raporda özetle; her 10 kadından yalnızca 3'ünün çalıştığına, geniş tanımlı kadın işsizliğinin 3 milyona yaklaştığına, kadınların yarıya yakınının kayıt dışı çalıştırıldığına ve kadınlar içerisinde sendikalaşma oranının % 6 olduğuna dikkat çekildi.

Raporda şu veriler yer aldı:

*Türkiye'de resmi rakamlara göre her 10 kadından en az 3'ü 18 yaşının altında evlendirildi. 2 17 bine yakın kız çocuğu doğum yaptı. Doğum yapan kız çocuklarının 234'ü ise maalesef 15 yaşın altında!

*Her gün en az 4 kadının şiddete maruz kaldığı 2017 yılında, en az 286 kadın ve kız çocuğunun öldürüldü, yüzlerce kadın ve çocuk da cinsel saldırılara ve istismara uğradı.

Her 10 kadından 2'si yoksul, 10 kadından 4'ün ise kendisini güvende hissetmiyor.

*Dünya Ekonomik Forumu'nun 2017 yılı Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'ne göre Türkiye'nin 145 ülke arasında 131. sırada yer alıyor.

*Kadınların işgücüne katılma oranı, 2017 yılı Kasım ayında bir önceki yılın Kasım ayına göre 1,1 puan artarak yüzde 33,8'e yükselmiştir. Ancak bu artışa rağmen, Türkiye'de kadınların işgücüne katılma düzeyi, OECD ve AB'ye üye ülke ortalamalarının çok altındadır. Yıllık verilere göre 2016 yılında kadınların işgücüne katılma oranı Türkiye'de yüzde 32,5

iken OECD üye ülke ortalamalarında yüzde 51,9, AB üye ülke ortalamalarında yüzde 46'dır.

*2016 yılında kadınların istihdam katılım oranı OECD üye ülke ortalamalarında yüzde 44,4, AB üye ülke ortalamalarında yüzde 45,9'dur.

*11 milyondan fazla kadın ev işleri nedeniyle çalışma hayatına katılmadığını belirtmiştir.

* 2017 yılı Kasım ayı verilerine göre istihdam edilen kadınların yüzde 43'ü kayıt dışıdır.

* 2014 yılında yüzde 11,9 olan kadın işsizlik oranı, 2016 yılı sonunda yüzde 13,7'ye çıkmış, 2017 yılı Kasım ayında ise yüzde 13,4 olmuştur. OECD'ye üye ülkelerde kadın işsizliği ortalaması 2014

yılında yüzde 7,4 iken, 2016 yılında yüzde 6,4'e gerilemiştir. AB'ye üye ülkeler ortalamasında ise kadın işsizliği yüzde 10,3'ten yüzde 8,8'e gerilemiştir. 2014 yılında 2 milyon 788 bin olan geniş tanımlı kadın işsizliği 2016 yılında 2 milyon 959 bine, 2017 yılı Kasım ayında 2 milyon 896 bine ulaşarak yüzde 24,5 olmuştur.

* 2014 yılında yüzde 20 olan genç kadın işsizliği, 2016 yılında yüzde 23,5'e, 2017 yılı Kasım ayında ise yüzde 25'e çıkmıştır. 2014 yılında yüzde 36,1 olan geniş tanımlı kadın işsizliği 2016 yılında yüzde 36,4, 2017 yılı Kasım ayında ise 760 binle yüzde 35,8 olmuştur.

* Yükseköğrenim mezunu kadınların işsizlik oranı 2016 yılı için yüzde 16,9 olarak gerçekleşti.

* 2017 Kasım ayı verilerine göre 3 milyon 99 bin kadın yani kadın çalışanların yüzde 34'ü haftalık 45 saatin üzerinde çalıştırılıyor. 1 milyon 26 bin kadın ise haftalık 45 saatin üzerinde ve kayıt dışı çalıştırılıyor. Bununla birlikte çalışma sürelerini ayrıntılı incelediğimizde ise kayıt dışı çalıştırmanın en fazla kısmi süreli çalışmada yoğunlaştığı görülmektedir. Haftalık 1-16 saat arası çalışan kadınların yüzde 87'si, haftalık 17-35 saat çalışan kadınların ise yüzde 67'sinin kayıt dışı istihdam edildiği görülmektedir.

* 2014 Ocak ayında yüzde 4,6 olan kadınların sendikalaşma oranı, 2018 Ocak ayında yüzde 8,1'e çıksa da bu oran erkeklerde yüzde 10,6'dan yüzde 13,5'e yükselmiştir.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), 'Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği 2017' başlıklı araştırmasına dayanan 'Türkiye'de Kadın İşçi Gerçeği' raporunu açıkladı. Kadın işçilerin en önemli üç sorununun düşük ücret, işsizlik ve sigortasız çalışma olduğu tespit edilen raporda, kadın işçilerin erkek işçilere kıyasla pek çok haktan daha fazla mahrum bırakıldığına dikkat çekildi.

DİSK Genel Merkezi'nde 7 Mart'ta düzenlenen basın toplantısında söz alan DİSK Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu, kadın emeğinin düşük ücret, ayrımcılık, işsizlik ve güvencesizlik kısılcığında olduğuna değindi. Kadın ve emek mücadelesinde yükseltmeleri gereken taleplere işaret eden Çerkezoğlu "Eşit işe eşit ücret ile çalışma hakkı; sendikal haklar; sağlık ve sosyal güvenlik hakkı, kreşler,

Türkiye'de kadın işçi gerçeği

bakımevleri ile ev işlerinin toplumsallaştırılması ve kadınların toplumsal yaşama eşit biçimde katılımı için mücadeleyi büyütme, oldukça acil bir görev olarak karşımızda duruyor" ifadelerini kullandı. Çerkezoğlu'nun ardından söz alan DİSK-AR Uzmanı Deniz Beyazbulut raporu sundu.

Raporda özetle şu veriler ortaya kondu:

*Kadınların çalışma hayatındaki en önemli üç sorunu; düşük ücret, işsizlik ve sigortasız çalıştırılma. Kadın işçilerin yüzde 78,7'si düşük ücreti çalışma hayatının en önemli sorunu olarak belirtmektedir. Kadınların yüzde 74,5'i ise iş-

sizliği çalışma hayatının en önemli ikinci sorunu olarak görmektedir. Kadınların yüzde 43,1'i çalışma hayatında uzun çalışmayı sorun olarak belirtmiştir.

*Kadınlar erkeklerden daha düşük ücret alıyor! Kadınlar ortalama 1400-2000 TL ücret alırken kadınların yüzde 21,9'u 1400 TL'den az ücret alırken erkeklerin ise yüzde 13,3'ü bu oranda ücret almaktadır.

*Kadınların yüzde 23,8'i taşeron çalışma, özel istihdam büroları aracılığıyla çalışma ve ücretli düzensiz istihdam biçimlerinde yer almaktadır.

*Kadınların en az yüzde 92'si sendikasızsız. Genel sendikasızsızlık oranı yüzde 88

iken bu oran erkeklerde ise yüzde 86'dır.

*Kadınların yüzde 14,1'i etnik kökeni/dini/mezhebi ve inancıyla ilgili konularda, yüzde 13,8'i ise siyasi görüş ve düşüncelerinden dolayı çalışma hayatında ayrımcılığa uğramaktadır. Aynı iş ve pozisyonlar için ücret ve kazançlarda ayrımcılığa uğrayan kadınların oranı 12,6'dır. Kadınların terfi ve atamalarında ayrımcılık yaşadığını düşünenlerin oranı yüzde 11,4'tür. İşyeri yöneticilerinin kadın işçilerin görüşünü alması konusunda ayrımcılık yaşandığını düşünenlerin oranı yüzde 11'dir. İşçilerin yüzde 9'u şirket içi eğitimlerde kadınlara yönelik ayrımcılık yaşandığı görüşündedir.

*Kadın işçilerin yüzde 86'sının işyerlerinde çocuk bakım desteğinin olmadığını söyledi.

Burjuva toplumu ve b

Yüzyılları bulan uzun feodal Ortaçağ boyunca, değil cinslerin eşitliği ve kadının özgürlüğü, dolayısıyla kadın hakları, egemen ideoloji ve düşünce çerçevesinde kadının normal bir "insan" olup olmadığı, "akıllı varlıklar" arasında sınıflandırılıp sınıflandırılmayacağı bile tartışmalıydı. Dönemin egemen ideolojisi, onun esasını oluşturan din ve töre, kadının aşağılanmasını ve köleliğini kutsuyor; kadının eksikli bir yaratık olarak fiziksel ve zihinsel bakımdan erkeğe karşı mutlak itaat ve boyun eğmeyle yükümlü bulunduğunu vaaz ediyordu. Feodal toplum koşullarında bu henüz sorgulanamayan, son derece doğal sayılan bir ilişki ve düşünce tarzıydı.

Yine de kadının bu denli aşağılanmasına, kabaca ikinci sınıf sayılmasına ilk düşünsel itirazlar, burjuva devrimlerini önceler. Sayıları pek az olsa da dönemin soylu sınıfına mensup bazı yazarlar (bunlar arasında kadınlar da vardı), kadının erkeğe göre eksikli bir yaratık olduğu düşüncesine karşı itirazda bulunmuşlar; tanrının her iki cinsi eşit yarattığını, fiziki güçsüzlüğüne karşın kadının da erkek kadar zihinsel yetilere sahip olduğunu, mevcut kısıtlılıklardan kurtulması ve eğitilmesine olanak sağlanması durumunda bunun açıkça ortaya çıkacağını savunmuşlardır. Fakat son derece cılız olan ve zaten dar bir seçkin çevrenin ötesine ulaşmayan bu türden itirazların, o günün tarihi koşullarında herhangi bir toplumsal yankı bulması, gündeme bir "kadın sorunu", dolayısıyla hareketi getirme olanağı yoktu. Kadın ezilmişliğinin ve köleliğinin, bir yandan yeni biçimler ve boyutlar kazanırken, öte yandan kendini bir "sorun" olarak tarihin gündemine sokabilmesi için, kapitalist gelişmenin ve burjuva toplumunun yeni tarihi koşullarını beklemek gerekirdi.

FRANSIZ DEVRİMİ VE BURJUVA KADIN HAREKETİNİN DOĞUŞU

Cinslerin eşitliği istemiyle ortaya çıkan burjuva kadın hareketi, burjuva demokratik karakterdeki tüm öteki akımlar gibi, kapitalist gelişmenin ürünüdür ve tarih sahnesine çıkışı burjuva devrimlerine, daha somut olarak da Fransız Devrimi'ne denk düşer. Kadınlar, toplumun

Tarih içinde kadının ikinci sınıf insan durumuna düşmesi, cins olarak ezilmişliği ve köleliği, özel mülkiyet düzeninin ortaya çıkmasıyla başlamıştı; özel mülkiyet düzeni yıkılmadıkça son bulmayacağını ise burjuva düzeni kanıtlamış oldu.

tüm katmanlarını derinden sarsan ve harekete geçiren Büyük Fransız Devrimi'ne kitlesel olarak ve son derece etkin bir biçimde katıldılar. Genel kitle hareketi içinde yer almakla kalmadılar, kadınlar olarak da kitlesel eylemler örgütlediler ve Fransa çapında yaygınlaşan kadın dernekleri/kulüpleri kurarak örgütlendiler de. Kadınların büyük devrim içindeki bu siyasal aktivitesi ünlü kadın liderler çıkarmakla kalmadı, bu liderler tarafından cinslerin eşitliği istemi, dolayısıyla kadın hakları ve özgürlüğü düşüncesi de dillendirilmeye başlandı. Devrim Meclisi tarafından yayınlanan "İnsan Hakları Bildirgesi"nin gerçekte erkek hakları bildirgesi demek olduğunu çabucak anlayan bu devrimci kadın önderler, bunun karşısına "Kadın Hakları Bildirgesi"yle çıktılar. "Kadının idam sehпасına çıkma hakkı varsa, kürsüye çıkma hakkı da olmalıdır" diyerek toplumsal ve siyasal eşitlik talep ettiler.

Devrimin en fırtınalı döneminde ve devrim burjuvazinin en radikal kanadının liderliği altındayken yapılan bu çıkış, burjuva devrimin ufkunda cinslerin eşit-

liği ve kadının özgürleşmesi sorununun olmadığını da bütün açıklığı ile ortaya çıkardı. "Kadın Hakları" bildirgeleri, cinslerin eşitliği düşüncesine dayalı kadının eşit hak istemleri kabaca reddedildi ve bu hareketin başını çekenler siyasal eylemlerinden ötürü giyotine yollandı. Dönemin yönetiminden umduğunu bulamayan devrimci kadın örgütlerinin bir kısmı daha da sola yöneldiler; "Öfkeliiler" diye bilinen ve Jakobenlerin solunda yer alan, mülkiyete karşı çıkan, biçimsel eşitliği yeterli bulmayarak gerçek sosyal eşitlik talep eden devrimci akıma katıldılar. Burjuvazinin devrimci kanadı bile buna katlanamadı; Konvansiyon tüm kadın örgütlerini kapattı ve kadın hareketini bastırma yoluna gitti.

Burada amacımız devrim tarihinden özetler sunmak değil, fakat daha önce de vurguladığımız bir temel gerçeği yineleyerek, tarihin gördüğü en radikal burjuva devriminin bile kadınların eşitlik isteminin karşısına dikilmiş olması olgusuna dikkat çekmektir. Yayınladığı tarihi bildirgeyle, "insan"ın doğuştan gelen hakları bulunduğunu ve bunların dokunulmaz

olduğunu ilan eden bir devrim, kendinden önceki düzenin kadına bakışını devralarak onu henüz "insan" saymıyor, "insan hakları" kavramını kadın haklarını da içerecek bir kapsama ulaştırıyordu.

Devrimin yükselen dalgası kırıldığında ve burjuvazi duruma egemen olup kendi düzenini yerleştirmeye başladığında, burjuva toplumunun kadın hakları karşısındaki tutumu daha da netleşti. Eşitliği ve özgürlüğü evrensel ilkeler olarak bayrak yaparak feodal düzene, onun feodal ayrıcalıklara ve sınırlamalara dayalı sistemine başkaldıran, böylece dönemin emekçi kitlelerini de ardından sürükleyen burjuvazi, iktidarını sağlamlaştırır sağlamlaştırmaz, emekçi sınıfların yanı sıra, ezilen bir cins olarak kadını da en temel insani ve demokratik haklardan yoksun bıraktı. Böylece devrimi önceleyen düşünsel gelişme döneminde filozoflarca idealize edilen ilkelerin burjuva toplumundaki gerçek anlamı ve sınırları da açığa çıktı. Açıkça görüldü ki, burjuva eşitlik ve özgürlük isteminin anlamı ve sınırları, kapitalist gelişmenin gerekleri ve ihtiyaçları, yani burjuva iktisadi, on-

Burjuva kadının hareketi

H. Fırat

dan temellenen burjuva sınıf çıkarları tarafından belirlenmiştir. Bu çıkarların gerektirmediği, hele hele bu çıkarlara aykırı düşen ya da onları zedeleyen hiçbir adım burjuvaziden destek bulamaz, dahası onun tepkisi ve bastırmasıyla yüz yüze kalır. Burjuva toplumun gelişme tarihi kadın haklarının, kadının eşitlik ve özgürlük isteminin de bu kapsama girdiğini açıkça göstermektedir.

“Eski düzen”e birçok alanda savaş açan, ona ait düşünce, kurum ve ilişkileri silip süpüren devrimci burjuvazi, kadının aşağılanması ve köleliği alanında “eski düzen”in ataerkil mirasını olduğu gibi devraldı. Ona dokunmak için bir neden göremedi; dahası, onu kendi koşullarına ve çıkarlarına uyarlayarak sürdürmenin kendi yararına olduğunu görmekte gecikmedi. Burjuvazi, kadının hak yoksunluğunu yasa düzeyine çıkararak, buna bir de yazılı bir hukuksal temel kazandırdı. Devrim sonrası Fransa’sının “Code Napoleon” olarak da bilinen Fransız Medeni Hukuku bunun çarpıcı bir örneğidir. Fransa’nın yanı sıra özellikle öteki Latin ülkelerinde de benimsenip kuşaklar boyu sürdürülen bu hukuksal düzenleme, kadını en temel medeni haklarından yoksun bırakıyor, onu yasa önünde erkeğin düpedüz kölesi düzeyine düşürüyordu. Bunda kadın lehine bazı çok sınırlı gediklerin açılabilmesi için bile neredeyse yüz yılı bulan bir zaman ve büyük mücadeleler gerekti. Kendilerine özgü medeni hukuk düzenlemelerine sahip Almanya’da ve İngiltere’de de hemen bütün bir 19. yüzyıl boyunca durumun farklı olmadığını Bebel’den ayrıntılı örneklemelerle öğreniyoruz.

BURJUVA TOPLUMUNUN YÜKSELİŞİ VE KADIN HAKLARI

Yükselen bir sınıf olarak burjuvazinin feodal ayrıcalıklara ve sınırlamalara karşı eşitlik ve özgürlük istemiyle ortaya çıkması, İngiliz Devrimi’ni izleyen ve Fransız Devrimi’ni önceleyen tarihi dönem içinde, ilk kadın hakları savunucularının ortaya çıkmasını da koşulladı. 17. ve 18. yüzyıllarda, burjuva eşitlik ilkesini cinslerin eşitliği istemine doğru genişleten ve kadın hakları savunusuyla ortaya çıkan feminist kadınlar hakkında, konu üzerine yararlı bir makale kaleme alan **Juliet Mit-**

chell şunları söylüyor:

“17. yüzyıl feministleri, esas olarak davalarını, feodalizmin sona erip kapitalizmin başlamasıyla toplumda meydana gelen muazzam değişiklik bağlamında savunan orta sınıf kadınlardı. Yeni burjuva erkeği meşaleyi eline alıp mutlakçı tiranlığa karşı çıkararak özgürlük ve eşitliği savunurken, burjuva kadını kendisinin neden bu işin dışında bırakıldığını, merak ediyordu.” (**Kadın ve Eşitlik**, Pencere Yayınları, s.33)

Kadın hakları savunusuyla ortaya çıkan bu kadınlar, bunu yaparken yükselen burjuvazinin dayandığı ilkelere içtenlikle bir bağlılık gösteriyor, bunlara sahip çıkıyor ve burjuvazinin yapmakta olduğundan öteye geçerek, bu ilkeleri kadının durumuna ve en temel insani haklarına uyguluyorlardı. Böylece de daha ilk adımda, bu ilkelerin burjuva sınırlılığı ve güdüklüğü ile kadın sorunu üzerinden yüz yüze kalıyorlar, hayal kırıklığına uğruyorlardı.

Burjuva gelişme döneminin ilk feminist kadınlarından biri olan Mary Astel, daha 1700 yılında, evlilik ilişkisi üzerine yazarken, burjuvazinin feodal mutlakiyete karşı ileri sürdüğü özgürlük kavramını kadının durumuna şu zekice sözlerle uyguluyordu:

“... Eğer Mutlak Hükümlerlik Devlet içinde gerekli değilse, nasıl oluyor da aile içinde gerekli sayılıyor? Ya da Aile içinde gerekliyse, neden Devlet için de aynı şey geçerli değil? Çünkü, biri için öne sürülecek gerekçenin diğeri için daha geçersiz olması mümkün değildir.” (Aktaran Juliet Mitchell, agy., s.33-34)

Feodal mutlakiyeti, onun sözde tanrisal kaynağını ve meşruiyetini, düşünsel olarak sorgulamak ve pratik olarak yıkmak, iktisadi gelişmenin olgunlaştırdığı koşullarda kendi iktidarını kurmaya hazırlanan burjuvazi için sınıfsal bir ihtiyaçtı. Fakat bu aynı tutumu burjuva erkeğinin burjuva kadını üzerindeki üstünlüğüne, dolayısıyla aile içindeki egemenliğine uygulamak için ortada herhangi bir sınıfsal dürtü ve çıkar söz konusu değildi.

Burjuvazinin özgürlük ilkesi girişim özgürlüğü, ticaret özgürlüğü, çalışma özgürlüğü, sözleşme özgürlüğü vb. iktisadi ihtiyaçlardan temelleniyordu ve mülkiyet özgürlüğü ilkesine sıkı sıkıya bağlıydı.

Mülkiyet ise burjuva erkeğinin tekelindeydi ve onu kadınla paylaşmak, böylece hiç değilse burjuva kadına özgürlüğünün ve burjuva kadınıyla eşitliğin önünü açmak için ortada herhangi bir geçerli neden yoktu. Bundan dolayıdır ki Mary Astel’in ülkesinde ve onun yukarıdaki soruları soruşundan tam 170 sene sonra bile, İngiliz kadını (elbette burjuva kadını da dahil) hâlâ aile içinde erkeğin kölesiydi, onun mutlak hükümlerliği altındaydı. Bu kölelik ve bağımlılık İngiliz Medeni Hukukuyla tam bir yasal güvence altına alınmıştı; burjuvazinin iktidar dönemine kendini uyarlayan ve artık emekçi kitleler üzerindeki ruhani etkisini burjuvazi için kullanan kilise tarafından ise kutsanmıştı.

Mary Astel, aynı yazısında son derece dikkate değer bir başka soru daha soruyor:

“Eğer bütün insanlar doğuştan özgürse nasıl oluyor da bütün kadınlar köle doğuyor? Çünkü kadınlar, Erkeklerin tutarsız, belirsiz, bilinmeyen, keyfi iradelerine tabi olduklarına göre, bu, Kölelik Durumu değil de nedir?”

Bu soru sorulduğunda henüz ortada “bütün insanları doğuştan özgür ve eşit” ilan eden insan hakları bildirgeleri yoktu. Amerikan Bağımsızlık Savaşı’nın İnsan Hakları Bildirgesi’ne daha 76 yıl ve Fransız Devrimi’nin İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi’ne daha 92 yıl vardı. Fakat 1640 İngiliz burjuva devriminden 60 yıl sonra yazan Mary Astel’in anlamlı sorusunun da gösterdiği gibi, “bütün insanlar doğuştan özgür ve eşit” düşüncesi, buna dayalı özgürlük ve eşitlik ilkesi, çoktan beri burjuvazi tarafından feodal soyluluğa karşı ideolojik bir silah olarak tarihin gündemine girmişti. Burjuvazi bu düşüncüyü savunuyordu; zira bununla feodal soylular sınıfının asalete dayalı ayrıcalıklarını yıkmak istiyordu. Savunduğu ilkenin burjuvazi için pratik sınıfsal anlamı yalnızca buydu. Bunun ötesinde burjuvazinin sınıf çıkarlarının gerekleri başlıyordu ve iktidara yürürken yücelttiği özgürlük ve eşitlik ilkelerinin gerçek hayattaki sınırları ortaya çıkıyordu.

Nitekim burjuvazi soylular sınıfını yıkıp kendi sınıf iktidarını kurduktan sonra eşitlik ilkesini yasa önünde biçimsel eşitliğe indirgedi. Bunu bile başlangıçta

öylesine güdükleştirdi ki, mülkiyetten yoksun ezilen sınıflar ile ezilen cinsi oluşturan kadınlar, örneğin biçimsel siyasal eşitliğin, “bir insan bir oy” ilkesinin bile dışında bırakılabildiler; gerek ezilen sınıfların ve gerekse ezilen bir cins olarak kadınların bu biçimsel eşitliği kazanabilmeleri için kuşaklar boyu mücadeleler yürütmeleri gerekti.

Ezilen sınıflarla birlikte mülk sahibi sınıflara mensup olanlar da dahil bir bütün olarak ezilen cinsin oy hakkından yoksun bırakılması olgusu, şaşırtıcı olmak bir yana son derece açıklayıcıdır da. Yükselen burjuva toplumu için en üstün ve kutsal ilke, özel mülkiyet ilkesiydi; mülkiyetten ise, yalnızca ezilen sınıflar değil, fakat burjuva mülkiyetinin tüm nimetlerinden kendi sınıfının mensubu olarak fiilen yararlansa da, yasal bir hak olarak burjuva kadını da yoksundu (Bekarken babaya ait olan mülkiyet hakkı, evlilik durumunda ise tümüyle kocaya aitti). Bundan dolayıdır ki, burjuvazinin tarihte henüz devrimci bir rol oynayabildiği bir dönemde bile, burjuva kadınının eşitliğe ve özgürlüğe ilişkin istemleri gidip burjuva mülkiyeti duvarına çarpıyordu.

Tarih içinde kadının ikinci sınıf insan durumuna düşmesi, cins olarak ezilmişliği ve köleliği, özel mülkiyet düzeninin ortaya çıkmasıyla başlamıştı; özel mülkiyet düzeni yıkılmadıkça son bulmayacağını ise burjuva düzeni kanıtlamış oldu. Üstelik daha yükselen bir çizgide gelişmesini sürdürdüğü en devrimci ve dinamik aşamasında. Gelecekte, burjuva kadının önündeki mülkiyet hakkı engeli önemli ölçüde aşıldığı aşamada bile sorunun özü değişmedi. Meta ekonomisi ve ücretli emek sömürsünün temeli olarak bizzat kapitalist mülkiyetin kendisi, geniş emekçi kadın kitlelerinin yaşadığı çifte baskı ve sömürünün de belirleyici temeli olarak kaldı. (Bunun üzerinde konunun daha sonraki bölümlerinde duracağız).

“ZENGİNLİĞİN TIRANLIĞI, SOYLULUĞUNKİNDEN DAHA EZİCİ VE ALÇALTICIDIR”

Fransız Devrimi’ni önceleyen dönemde bir düşünsel hazırlık süreci yaşayan burjuva kadın hakları savunuculuğu, görmüş bulduğumuz gibi, bu büyük devrimin fırtınası içinde ortaya ilk devrimci

kadın hareketlerini de çıkardı. Fakat aynı dönemde buna, geride kalan yüzyılın düşünce mirasından beslenen ve Fransız Devrimi'nin yücelttiği eşitlik ve özgürlük ilkeleri ile gündeme getirdiği "insan hakları"ndan güç ve ilham alan yeni feminist yazarlar çıkardı. Bunların en ünlülerinden biri, burjuva kadın hareketinin tarihini ele alan her incelemede anılması kaçınılmaz olan Mary Wollstonecraft'tır (1759-97). Bebel onu "cesur" sıfatıyla ve genç Engels ise, o çağda henüz "az rastlanan" bağımsız düşünebilen kadın örneği olarak anar.

Mary Wollstonecraft'ın burjuva kadın hareketi içindeki tarihi değeri, kendi döneminde de büyük yankı yaratan ve yazarına büyük bir ün kazandırmış olan "**Kadın Haklarının Savunusu**" başlıklı kitabın yazarı olmasından kaynaklanır. Çağdaş feminizmin kendisi için bir klasik saydığı bu eser, kadının ezilmişliğini ve horlanmışlığını ortaya koyan ve kadının eşit hak talebini yükselten güçlü bir bildirge kabul edilir.

Juliet Mitchell, burada yararlandığımız makalesinde, Wollstonecraft hakkın da şunları söylüyor: "*İngiliz seleflerinin kendi toplumlarının devrimci değerleriyle uyumlu bir uygulama talep etmelerine karşılık, o zamanki gerici İngiltere'de yaşadığı, ama Fransız Devriminden esinlendiği için ikili bir konumda bulunan Wollstonecraft, toplum içinde bir değişikliği değil, toplumun değişmesini istiyordu.*" (s.41)

Mary Wollstonecraft'ı burjuva feminist gelenek içindeki yeri ve buna katkıları çerçevesinde ayrıntılar içeren bir incelemeye konu eden Margaret Walters'in verdiği bilgiler ve yaptığı yorumlar da bunu doğruluyor (Bkz. **Kadın ve Eşitlik**, s.157-194). Kadının bağımlılık durumunun aşağı bir cinse mensup olmasından değil, tam tersine, aşağı olmasının nedeninin tam da bağımlılıktan kaynaklandığını savunan Mary Wollstonecraft, "*kişinin en hayranlık uyandırıcı amacının cins ayrımını dikkate almaksızın insan olarak kişilik kazanmak*" olması gerektiğini söyler. Bu düşünceyi, Fransız Devrimi'nin en fırtınalı döneminde (1792) ve onun İnsan Hakları Bildirgesi'nden aldığı ilhamla, sözü edilen kitabında dile getirir. Onun temel amacı, tıpkı selefleri gibi, *insan haklarının aynı zamanda kadın hakları haline gelmesi, onları da kapsayacak biçimde genişlemesidir.*

Fakat tıpkı devrimin fırtınası içinde yer alan ve bir kısmı giyotine yollanan kadın hakları savunucuları gibi, burjuva devriminin kadın hakları konusundaki tutumu karşısında Mary Wollstonecraft'ın da hayal kırıklığına uğraması çok sürmez. Zira Konvansiyon (Fransız Ulusal Meclisi), daha önce de hatırlatmış olduğumuz gibi, kadınlara eşit siyasal ve medeni haklar tanımayı reddeder. Bu hayal kırıklığının etkisiyle olmalı ki o, burjuvazinin çok geçmeden ilerici konumunu yitireceği üzerine şu türden öngörülerde

bulunabilmiştir:

"*İngiltere ve Amerika özgürlüklerini, feodal sistemi yıkacak yeni tür bir iktidar yaratan ticarete borçludurlar. Ama bunun sonuçlarından sakınsınlar; zenginliğin tiranlığı, soyluluğunkinden daha ezici ve alçaltıcıdır.*" (Aktaran Margaret Walters, s.181)

Bu öngörü, buradaki değerlendirmelerimiz kadar konumuzun bundan sonraki bölümü için de en can alıcı noktadır. Gerçekten de sermaye tiranlığı, ezilen sınıfı oluşturan emekçiler için olduğu kadar ezilen cinsi oluşturan kadınlar için de, "*soyluluğunkinden daha ezici ve alçaltıcı*" olabilmıştır.

KENDİ TOPLUMUYLA ÇELİŞEN BURJUVA KADIN HAREKETİ

Burjuvazinin yükselen bir sınıf olarak ortaya çıktığı tarihi dönemde cinslerin eşitliği istemiyle ortaya çıkan burjuva kadın hakları savunucuları, bu tutum ve istemleriyle, hiçbir biçimde kendi sınıflarıyla, bu sınıfın toplumsal egemenlik koşulları ve iktidarıyla çeliştiklerini düşünmüyorlardı. Yaptıkları iş, ait oldukları sınıf adına feodal topluma karşı ileri sürülen ilkeleri, ezilen bir cins olarak kadınlara da uygulamasını istemekten ibaretti. Sorguladıkları burjuva toplumu değil, fakat kadının feodal toplumdan devralınan ezilen cins konumuydu. Kadına ilişkin din ve töre tarafından kutsanan eski önyargıların terk edilmesini, kadına toplum yaşamına eşit haklarla katılma hak ve olanağının tanınmasını istiyorlardı.

Bu, burjuva kadın hareketinin henüz devrimci bir nitelik taşıdığı bu dönemde, kendileri açıktan böyle ifade etmeseler de, işin doğası gereği, özünde burjuva kadınının burjuva erkeğiyle eğitim, hukuk ve siyaset alanında eşitliği isteminden başka bir şey değildi. Zira talep ettikleri mülkiyet hakkı, eğitim hakkı ve serbest mesleklere girebilme hakkı vb., emekçi kadın için pratikte fazlaca bir şey ifade etmiyordu. Fakat vurgulayageldiğimiz gibi, gerçekleşmesi durumunda daha çok burjuva kadınının burjuva erkeği karşısındaki durumunu nispeten düzeltecek olan bu istemlere dahi resmi burjuva toplumu büyük bir direnç gösterdi. Bu istemler çok uzun yıllar sonra ve ancak emekçi sınıfların burjuvazi üzerindeki basıncının genel etkisi altında adım adım kazanılabildi.

***

Bu bölümde, burjuva toplumunun yükselişi ve burjuva devrimleri döneminin burjuva kadın hareketini, ki bu dönemin tek kadın hareketidir, ele aldık. Konuya, kadın sorununun ve dolayısıyla kadın hareketinin işçi kadın şahsında yeni bir çehre ve derinlik kazandığı sanayi devrimini izleyen dönemle devam edeceğiz.

(*Bu metin ilk olarak 30 Mart 2002'de, Kızıl Bayrak'ta yayınlanmıştır...*)

Ankara ve Çorlu'da 8 Mart eylemlerine polis saldırısı

Ankara ve Çorlu'da 4 Mart günü gerçekleştirilen 8 Mart eylemlerine saldıran polis gözaltı yaptı.

ANKARA

Ankara Kadın Platformu'nun çağrısıyla Çankaya Belediyesi önünde bir araya gelen kadınlar, polisin eylem yasağı dayatmasıyla karşılaştı. Kadınlar yasağa karşın sloganlarla bekleyişi sürdürürken polis saldırıya geçti.

Kadınları darp edip sürükleyerek alandan uzaklaştıran polis, ara sokaklarda ve Kızılay'da kadınları "uzaklaşın" diye taciz etmeye devam etti. Kızılay sokaklarında eylemi sürdürmek isteyen kadınlar da biber gazı ve plastik mermilerle saldırıya uğradı.

Polis saldırılarında, DGB'den 3 kadın devrimcinin de içerisinde olduğu çok sayıda kişi gözaltına alındı.

İlerleyen saatlerde ise Eğitim Sen Ankara 2 No'lu Şube'de yapılan basın toplantısında saldırı kınanırken mücadelenin süreceği vurgulandı.

ÇORLU

Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde emekçi

kadınların oluşturduğu 8 Mart Platformu valiliğin yasaklamasına karşı ilan ettikleri gibi etkinliklerini gerçekleştirmek için Heykel Meydanı'nda buluştu.

Polisin ablukaya aldığı alana ulaşmak isteyenler polisin azgınca saldırısına uğradı. Saldırıda, Eğitim Sen üyeleri, DEV TEKSTİL yöneticileri ve DGB'li öğrencilerin aralarında olduğu 7 kişi, darp edilerek ters kelepçelerle gözaltına alındı.

Gözaltına alınanlar karakoldaki işlemleri tamamlanarak bırakılırken 3 kişi ise "polise mukavemet" gerekçeyle ertesi gün bırakıldı.

SİLİVRİ'DE 8 MART ETKİNLİĞİ

Öte yandan Eğitim Sen Silivri Şubesi 6 Mart akşamı Yaşar Kemal Salonu'nda etkinlik gerçekleştirdi. Saygı duruşu ve şiirle başlayan etkinlik kadınların bütün alanlardaki mücadelesini anlatan sinevizyonla devam etti. KESK merkez yöneticisinin yaptığı konuşmada emekçi kadınların sorunlarının nedenleri ve çözüm yollarına değinildi. Çorlu Kadın Platformu Ritim Topluluğu da sahne alırken Çorlu'da yaşanan gözaltı saldırısı teşhir edildi.

"Ekim Devrimi ve kadın" etkinliği

Ankara İşçi Meclisi, Ekim Devrimi sunumları çerçevesinde 4 Mart'ta kadın sorunu üzerine etkinlik düzenledi.

Kızılay'da düzenlenen salon etkinliği saat 12.30'da başladı. Sunum, Ekim Devrimi öncesi kadınların yaşamı ve Çarlık Rusya'sında kadın sorunu üzerine anlatım ile başlarken işçi kadınların örgütlenmesine de değinildi.

Ardından Sosyalist Ekim Devrimi sonrası kadınlara dönük planlamalara değinilerek sosyalist işçi iktidarının kadın sorununun çözümü

doğrultusunda attığı adımlar genişçe ele alındı. Kadın işçilere dönük doğum izni hakkı gibi belli başlı haklardan bahsedilirken kadının toplumsal-siyasal yaşama daha etkin katılımı ve özgürleşmesi üzerine ayrıntılı bir aktarım yapıldı.

Soru-cevap bölümünde, kadın hareketinin tarihsel gelişimine ve sınıfsal karakterine dair tartışmalar yürütüldü.

Aranın ardından Grup Devrim sahne aldı. Etkinlik hep beraber söylenen şarkılarla sonlandırıldı.

Sınıf devrimcilerinden 8 Mart etkinlikleri

Sınıf devrimcileri 4 Mart'ta İstanbul, Bursa, Gebze ve İzmir'de 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü gündemli etkinlikler gerçekleştirdi.

İSTANBUL

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'nun (BDSP) Kartal'da düzenlediği etkinlik "Çifte sömürüye, gericiliğe, baskıya ve kirli savaşa karşı; Eşitlik ve özgürlük için mücadeleye!" şiarıyla gerçekleştirildi.

Salon girişinde çocuk istismarına karşı MLB'nin başlattığı kampanya için imza toplandı. Ayrıca çocuklar kendileri için hazırlanan kreşte ürettiklerini de sergiledi.

Açılış konuşmasında emperyalist-kapitalist sistemin işçi ve emekçi kadınlara yönelik baskı, şiddet ve saldırganlığın yanı sıra emperyalist yıkım, savaşlar, sömürü ve kölelik dayattığı üzerinde duruldu. 8 Mart'ın tarihçesine değinildikten sonra, 8 Mart'ı yaratan kadınlar ve devrimci kadın önderler şahsında saygı duruşu yapıldı. Ardından sinevizyon gösterimine geçildi ve ardından sahne Âşık Sinem Bacı'ya bırakıldı.

Türkülerin ardından söz alan BDSP temsilcisi; emperyalist-kapitalist sistemin kendi yarattığı krizleri aşmak için

savaşlar başlattığı gerçeğine değinerek, Efrîn'e yönelik kirli savaşı teşhir etti. İşçi ve emekçilerin yaşadığı sömürü ve kölelik koşullarına, özel olarak da kadın işçi ve emekçilerin maruz kaldığı çifte sömürüye vurgu yaptı. Kadına yönelik gericiliğin tırmandığına değinerek, KHK'lar eliyle hayata geçirilen baskı ve yıkım yasalarını teşhir etti.

Emperyalist savaş ve işgallerin faturasının işçi ve emekçilerin sırtına yıkıldığına değinilen konuşmada, kadın ve çocukların da bu savaşlarda yıkımı daha ağır bir şekilde yaşadığı vurgulandı.

AKP'nin kadına yönelik gerici uygulamalarına ve bunun sonuçlarına değinilerek son dönemde gündeme daha yoğun gelen çocuk istismarı da teşhir edildi. Eşitlik ve özgürlük mücadelesini büyütme çağrısıyla BDSP konuşması sona erdi.

Ardından sözü Helin Palandöken'in babası Nihat Palandöken aldı. Kadınların karşılaştığı şiddeti, taciz ve tecavüz saldırılarının artmasını ve yargı sistemini teşhir ederken 14 Mart'ta görülecek mahkemeye çağrı yaptı.

DEV TEKSTİL Sanat Atölyesi'nin çocuk evliliği, çocuk işçilik ve sömürü gündemli oyununun ardından Domane Dersim ezgilerini seslendirdi.

"Kızıl afacanlar" da kreşte hazırladık-

ları "Çocuğa yönelik şiddete son!" şiarı ozalitle sahneye çıktı.

Etkinlikte, Helin Palandöken davasına çağrı yapılırken; Seval Gündüz'ün, KESK'li emekçilerin direnişi ve Cumartesi Anneleri'nin mücadelesi selamlanarak TTE saldırısı da teşhir edildi. Mücadele vurgusuyla etkinlik sonlandırıldı.

BURSA

Nilüfer Belediyesi Karaman tesislerinde İşçi Emekçi Kadın Komisyonları (İEKK) tarafından gerçekleştirilen etkinlik açılış konuşması ile başladı. İşyerlerinde kadın işçilerin yaşadığı sorunların yanı sıra, AKP iktidarı döneminde kadınların üzerindeki baskıların arttığına değinildi. Emperyalist savaşların bölge halklarına dönük yıkımından en çok kadınların etkilendiği vurgulandı. 8 Mart'ın tarihsel ve sınıfsal özü üzerinde durularak sınıf mücadelesinde ölümsüzleşen kadınlar için saygı duruşu gerçekleştirildi.

BDSP tarafından hazırlanan sinevizyonun izlenmesinin ardından İEKK konuşmasıyla etkinlik sürdü. Gerek işyerlerindeki baskı ve sömürünün, gerek toplumsal yaşamda ağırlaşan OHAL ve devlet terörünün, gerekse de bölgede savaş ve saldırganlık politikalarının bir bütün olduğu, sermayenin demir yum-

ruğu olan AKP iktidarı eliyle sömürü politikalarının devamı amacıyla uygulandığı ifade edildi.

Kadına yönelik şiddet ve çocuk istismarındaki artışın nedenleri üzerinde durularak, bu karanlık tablodan kurtuluşun yolunun 8 Mart'ın tarihsel mirasında olduğu vurgulandı.

Grup İmece'nin ezgilerinin ardından mücadele alanlarında ve eylemlerde buluşma çağrısıyla etkinlik sona erdi.

GEBZE

İşçilerin Birliği Derneği tarafından düzenlenen etkinliğin açılış konuşmasında, OHAL, baskı ve savaş ortamında işçilerin, emekçilerin, kadınların yaşadığı sorunlar üzerinde duruldu. Mücadele örneklerinin vurgulandığı konuşmada çifte sömürüye, baskıya, gericiliğe ve kirli savaşa karşı kadınıyla erkeğiyle tüm işçilerin birlikte vereceği mücadelenin önemi belirtildi.

Ardından ise saygı duruşu gerçekleştirilerek 8 Mart'ın tarihçesini ve eşitlik-özgürlük mücadelesinde kadınların yerini anlatan sinevizyon gösterildi.

İEKK konuşmasında ise sermayenin gerici zihniyeti yaygınlaştırdığı ve bu gericiliğin özel olarak da kadınlara karşı söylemlerle kendini gösterdiği belirtildi.

Kadın işçilerin talepleri sıralanarak mücadele için büyütme çağrısı yapıldı. "8 Mart'ın resmi tatil ilan edilmesi" talebi ile konuşma sona erdi. Etkinlik, şiir ve müzik dinletisi ile tamamlandı.

İZMİR

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) İzmir Temsilciliği Kadın Komisyonu'nun "Karanlığa inat bu bahar önce kadınlar yürüyecek" şiarıyla düzenlediği etkinlik saygı duruşu ile başladı.

DEV TEKSTİL adına yapılan açılış konuşmasında, 8 Mart'ın tarihçesi anlatılırken New Yorklu tekstil işçisi kadınların mücadelesine vurgu yapıldı.

İşçiler ve emekçiler açısından sömürünün yoğunlaştığı, baskının arttığı, çalışma ve yaşam koşullarının ağırlaştığına değinilerek 8 Mart'ın sömürüye, baskıya, taciz ve tecavüz saldırılarına karşı mücadele çağrısı olduğu ifade edildi.

DEV TEKSTİL'in oluşturduğu müzik dinletisinin ardından sahne direnen işçilere bırakıldı. Konak belediye işçileri adına söz alan kadın direnişçi, neden direnişe geçtiklerini, mücadelenin kendisini nasıl değiştirdiğini anlatarak tüm işçileri ve emekçileri mücadelesine desteğe çağırdı. Halkoyunları atölyesinin gösterisiyle ilk bölüm sonlandırıldı.

İkinci bölüm ise AKP karanlığına karşı direnen kadınların mücadelesini anlatan ve eylem görüntülerinin yer aldığı sinevizyon gösterimiyle başladı. Sinevizyon sonrasında tiyatro atölyesi sahne aldı.

Yakup Altun'un söylediği türküler ve halaylarla sona eren etkinliğe SMF, Partizan, BDSP, Emekli Sen de katıldı.

Bakırköy'de 8 Mart mitingi

8 Mart Kadın Platformu'nun çağrısıyla İstanbul'daki Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda miting gerçekleştirildi. 4 Mart günü saat 11.00'de Dikilitaş'ta toplanan kitle saat 12.00'de iki arama noktasından geçerek yürüyüşle alana girdi.

Yürüyüşün en önünde 8 Mart Kadın Platformu'nun "Savaşa, OHAL'e, cinsiyetçiliğe karşı bedenimiz, emeğimiz, özgürlüğümüz için direniyoruz!" pankartı taşındı. Arkasında ise kadın örgütleri ve katılan kurumlar sıralanarak yürüdü. Yürüyüş boyunca atılan sloganlar, pankartlar ve dövizlerde kadınların hayatına gerici saiklerle sınırlar çizilmesine, kadın cinayetlerine, taciz, tecavüz ve çocuk istismarına tepki gösterildi. HDK, HDP, TJA

kortejinde ise Efrîn'e dönük saldırganlığa karşı "Biji berxwedana Efrîn!", "Biji berxwedana YPJ!" sloganları öne çıktı.

Miting programında ilk olarak KHK saldırısına karşı İstanbul'da direnen emekçilerden Sema Uçar söz aldı, direnişlerini anlatarak işlerini geri isterken barış, yaşam, özgürlük taleplerini de yükselttiklerini söyledi.

Tutsak kadınlar adına Figen Yüksekdağ ve Sebahat Tunçel'in hapis haneden gönderdiği mesajların okunmasının ardından Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği Başkanı Adile Doğan söz alarak yılda yaklaşık 400 kadının şiddet görerek derneğe başvurduğunu, aile içi cinsel istismar gibi durumlarla da karşılaştıkları

nı anlattı.

Platform adına okunan açıklamada yaşamın her alanındaki baskı, şiddet, cinsel saldırılar, savaş, dincilik, gericiliğe karşı birlikte direnişin sürdüğü ifade edildi. Efrîn'e yönelik saldırganlık teşhir edilerek savaş politikalarının tek adam rejimini inşa etmek için uygulandığı da eklendi. Kadına yönelik gerici uygulamalar teşhir edilerek kadınların toplumsal alanın dışına itilmek istendiği söylendi. 8 Mart'ın resmi tatil ilan edilmesi talebiyle konuşma sona erdi.

HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan'ın konuşmasıyla devam eden program müzik dinletileri eşliğinde çekilen halaylarla sona erdi.

Ekim Devrimi'nin 100. yılında Kollontay'ı okurken.../ 7

“Birçok hayat yaşadım”

Z. Kaya

Kollontay'ın anıları, mektupları ve günlükleri üzerinden hazırlanan “Birçok hayat yaşadım” kitabında, bu devrimci kadın önderin yaşamından kesitler anlatılır. Bu kitapta aynı zamanda, 20. yüzyılın devrimci mücadelelerinde önemli bir yer teşkil eden tarihsel olaylara ilişkin anlatımlar ve izlenimler yer alır.

ÖZGÜR BİR YAŞAMA İLK ADIMLAR

Asıl adı Şura Domontoviç olan Aleksandra Kollontay, Ukrayna kökenli soylu bir baba ile Finlandiya kökenli köylü bir annenin kızı olarak dünyaya gelir. Çocukluk yıllarını babasının işlerinden kaynaklı Bulgaristan'da geçirir. Evlerine gelen işçi çocuklar ve öğretmeni Maria Strahova sayesinde sistemin çelişkilerini öğrenir. 20 yaşında evlenen Kollontay, öğretmeninin yönlendirmesiyle Marksizm'i keşfeder. Mühendis olan eşinin görevi sebebiyle gittiği Narva'daki en büyük tekstil fabrikalarından biri olan Krenholm fabrikasını ziyaret eder. İşçi kadınların karşı karşıya olduğu insanlık dışı çalışma koşulları Kollontay'ı derinden etkiler. Hayatın böyle süremeyeceğine hükmeden Kollontay, Petersburg'a döndükten sonra işçi sorununu incelemeye ve Marksizm'le ilgili ele geçirebildiği her şeyi okumaya koyulur. O dönem kendisini en çok etkileyen, Lenin'in “Halkın dostları kimlerdir?” adlı çalışması olur.

Yine Strahova'nın yönlendirmesi ile Merkez Parti Sekreteri olan Yelena Stassova ile tanışır ve “Eğitim ve eğitim araçları müzesi”nde çalışmaya başlar. Bu müze Çarlık despotizmine karşı sosyal demokratların buluşma noktasıdır. Kollontay burada parti ile tanışır ve kendisine verilen görevleri yerine getirir. Bir kadının devrimleşme sürecini canlı bir biçimde anlatan Kollontay, partiye tüm varlığı ile bağlanmak gerektiğini özümser. Kollontay, kararını vermiştir. Eşini terk eder, oğlunu annesine bırakır ve İsviçre'ye Zürih Üniversitesi'ne gider. “İşçi sınıfının kurtuluşu, kadın hakları ve Rus halkı için” bu kararı verdiğini ifade eder. Eski hayatından geriye bir tek eşinin soyadı olan Kollontay adı kalır.

Yurtdışında özellikle Rosa Luxemburg'dan etkilenir. Fin halkının ulusal kurtuluş mücadelesine yakınlık duyarak bu konu üzerine yoğunlaşır. Bu dönemdeki konumlanışını tarif ederken, Menşevikler ile Bolşevikler arasındaki ayrışmada her iki kampta da arkadaşlarının olduğunu, ancak yüreğinin uzlaşmazlığı

ve devrimci ruhu nedeniyle daha çok Bolşevizm'den yana olduğunu belirtir. Ne var ki, Plehanov'un etkisi Menşeviklerle bağıni koparmasına engel olur. 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'na dek Menşeviklerle bağlarını korur, hem Menşeviklerin hem de Bolşeviklerin yayın organlarına yazılar yazar. Savaşın ardından anayurt savunmacılarının karşısına çıkan Kollontay, Lenin'in “savaşa karşı iç savaş” şiarını destekleyerek Bolşevizm'e adım atar.

1905 Devrimi sürecinde Kollontay yürüttüğü kadın işçi çalışmalarını özetler. Rosa Luxemburg aracılığıyla Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin Mannheim Kongresine ve ardından yapılan 4. Alman Sosyal-Demokrat Kadın Konferansı'na katılır. Clara Zetkin'le bu konferansta tanışan Kollontay, parti içinde kadın çalışmasına dair fikirlerle Rusya'ya döner. O dönem Menşeviklerin ağırlıkta olduğu Tekstil İşçileri Birliği'nde çalışmalarını sürdürür. 1907 yılında Stuttgart'ta yapılan 1. Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı'na Rusya'dan tek temsilci olarak katılır. Konferansın ardından “Kadın işçiler yardımlaşma birliği” adı altında çalışmalar yapar. Burjuva kadın örgütlerinin gerçekleştirdiği Tüm Rusya Kadınlar Kongresi'nin çalışmalarını aktaran Kollontay, kadın işçi temsilcilerini kongreye hazırlama ve işçi temsilcilerin kongreyi terk ediş sürecini anlatır. Kongrenin ilk günü yaptığı konuşmanın ardından ikinci gün kongre binası polislerle çevrilince sürgün hayatı başlar.

SÜRGÜNDE...

Aralık 1908'den Mart 1917'ye dek Almanya, İngiltere, Fransa, İsveç, Norveç, Danimarka, İsviçre, Belçika ve Amerika Birleşik Devletleri'nde sürgün hayatı yaşar. Bu süreçte RSDİP üyesi olmakla beraber Alman Sosyal Demokrat Partisi üyesi olarak da çalışmalar yürütür.

1911 yılında Paris'te ev kadınlarının grevine katılır. Ajitator olarak pek çok konferans ve toplantıda konuşur. Aynı

yıl yazdığı “Baştan başa işçilerin Avrupa'sı” adlı kitapta Alman Sosyal Demokrat Partisi'ndeki oportünist eğilim ve bürokratlaşmayı, sosyal şovenizmin baskınlığını teşhir eder. Partiden dışlanan Kollontay, önce Sendikalar Kongresi için İngiltere'de, ardından Olağanüstü Uluslararası Sosyalistler Kongresi için İsviçre'dedir.

1914 yılı günlüğünde, 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda II. Enternasyonal'in ibretlik tutumunu teşhir eder. Anavatan savunusunun aldığı boyutu gözler önüne serer. Savaşın başlaması ile kısa bir tutukluluk dönemi geçiren ve serbest bırakılan Kollontay anavatan savunucularına karşı mücadeleye başlar. Bu yolda mücadele arkadaşı Liebknecht'tir. Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin durumuna ilişkin şu notu düşer: “Savaş, Parti'yi tümüyle bir çıkmaza soktu, ne var ki, kendisini çıkmaza götüren yola, savaştan önce girmişti.”

Bir barış yanlısı olarak sürdürdüğü mücadelede Kollontay'a izlenmesi gereken yolu gösteren rota ise Lenin'den gelir. Kollontay, Lenin'in savaş üzerine yayınlanan makalesi (*Savaş ve Rus Sosyal Demokrasisi*) ile sürekli yeniden çarptığı duvarların yıkıldığını ifade eder: “Emperyalist savaştan yaralanarak, onu bir iç savaşa dönüştürmek -şiar bu. Barış değil, mevcut emperyalist savaşın bir iç savaşa dönüştürülmesi. Kısa bir süre önceye kadar barış şiarının her şeyi kapsadığını düşünüyordum. Artık bunun da oportünizm olduğuna inanıyorum. Savaşın sebeplerini kavramak ve savaş karşıtı olmak yeterli değil, savaşa karşı hangi araçlarla mücadele edilmesi gerektiğini de bilmek gerekiyor.”

Lenin ile Kollontay arasındaki mektuplaşmalar bu dönemde başlar. Kollontay artık Bolşevik safların bir neferidir. Lenin ile Rusya'daki Merkez Komite Bürosu arasında İskandinavya üzerinden bağ kurma görevini üstlenmiştir. Bundan sonra Kollontay Lenin'in direktiflerini ye-

rine getirir. Lenin'in “Sosyalizm ve savaş” adlı broşürünün çevirisini yapar. Çok sayıda çeviri yapar ve materyallerin sevkiyatı işini üstlenir.

1915-1916 yıllarında Amerikan sosyal demokratların talebi ile Amerika'dadır. Amerika'yı baştan başa dolaşan Kollontay, çok sayıda konferansta savaş karşısında iç savaş yükseltme şiarını savunur. Amerikan işçi sınıfını Bolşevik şiarlarla tanıştırır.

Şubat Devrimi'ni sürgünde öğrenen Kollontay anılarında, bir devrimci olarak duyduğu heyecan ile işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını ve coşkusunu aktarır.

DEVRİMCİ RUSYA'DA...

Kollontay'ın Şubat-Ekim 1917 tarihleri arasındaki olaylara ilişkin anlatımları da tarihe ışık tutar. Bolşevik partinin devrimci taktiklerinden kitlelerin ruh hallerine, Bolşeviklerin her türlü zorluğa rağmen ısrarlı çalışmalarından Menşeviklerin ve Sosyalist Devrimciler'in devrim kaçkınlığına kadar pek çok gözlem kitapta yer alır.

Lenin'in verdiği özel görevle yurtdışına çıkan Kollontay, Finli sosyal demokratları II. Enternasyonal'den koparma ve III. Enternasyonal için temel hazırlama işine girer. Haziran ve Temmuz olaylarını aktaran Kollontay, Bolşeviklere karşı başlatılan cadı avında yurtdışındadır. Ancak Rusya'ya dönmeye karar verir ve Kerenski'nin zindanlarında yatar.

Kollontay Bolşeviklerin silahlı ayaklanma kararı aldıkları illegal konferansı da anılarında aktarır. Devrimden sonra Devlet Yardımı Halk Komiserliği başkanlığı yapar. Devrimin ardından yaşanan zorlukları, sabotajları anlatan Kollontay, çekilen açlığa, karşı devrimci saldırılara rağmen Bolşeviklerin sergiledikleri kararlılığa işaret eder. Devrim sonrasında kadın sorununa ilişkin atılan adımları, köylü kadınlar arasında yapılan çalışmalarını özetleyen Kollontay, kadın sorununa ilişkin çözüm taktiklerini sıralar.

Devrimci mücadeleye diplomatik alanda da katkı sunan Kollontay, ilk kadın büyükelçi olarak uzun yıllar Sovyetler Birliği'ni başarıyla temsil eder.

Yaşamını devrimci mücadeleye adanmış bir kadın önder olarak 9 Mart 1952 yılında yaşamını yitirir. Ardında özellikle kadın sorununa dair pek çok makale ve konuşma bırakan Kollontay, yaşamı ve çalışmaları ile kadınların kurtuluşu mücadelesine adını yazdırır.

Siyasal süreç ve gençlik mücadelesi

Türkiye krizler coğrafyasının ortasında, kendisi de krizlerle çalkalanan bir ülkedir. Kapitalizmin yapısal açmazlarına ve devresel krizlerine yegane çözümü, ağır faturaların her seferinde işçilere, emekçilere, gençliğe ödettilmesidir. Bu ise tüm toplumu cendereye alan bir baskı politikası ve polis devleti uygulamalarının yoğunlaştırılmasını gerektirmektedir. Nitekim 15 Temmuz darbe girişimini fırsata çeviren AKP iktidarı da düzenin çok yönlü krizini, gerçekleştirdiği dinci-faşist darbeye yönetmeye çalışıyor. Sermayenin "demir yumruğu" işlevi üstlenen Tayyip Erdoğan-AKP iktidarı, faturası tüm topluma kesilen bir süreç işletiyor.

"İşçi sınıfı ve emekçilere sermayenin sınıfsal saldırısı ile toplumsal muhalefete devletin siyasal saldırısı, bugünün Türkiye'sinin, rejim bünyesindeki sorunların ve hesaplaşmaların gölgesinde kalan en temel gerçeğidir. Solun önemli bir kesiminin rejim krizi kapsamındaki sorunlara özel ilgisi ve bu kamplaşmada laiklik, cumhuriyet değerleri ya da demokrasi vb. söylemlerle taraf olmak eğilimi, bu temel gerçeğin geri plana itilmesini ayrıca kolaylaştırmaktadır." (TKİP 30. Yıl Konferansı gerçekleşti! www.tkip.org'dan alınmıştır.)

Yaşanan tüm gelişmeler göstermiştir ki siyasal açıdan dinsel gerici kurulu düzenin öz ürünü ve onun organik bir parçasıdır. Çoktandır düzenin yapısını ve işleyişini belirleyebilecek bir güce ulaşmıştır. Bu bir yana, dinci gerici karşı mücadele sermaye düzeni hedef alınmadan gerçekleştirilemez zaten. Zira dinci gericiliğin çatı partisi AKP, altındaki toplumsal güçler, temsil ettiği sınıfsal çıkarlar kapitalizmin yapı taşlarıdır. Türkiye kapitalizminin diğer öğeleri gibi dinsel gericilik de emperyalizme göbekten bağlıdır. Nitekim emperyalizmin ve siyonizmin günümüzdeki en büyük taşeronlarından biri AKP iktidarı ve dolaysız olarak Türk sermaye devletidir.

Bilindiği gibi AKP iktidarının kirli savaş politikaları "içeride" ve "dışarıda" iflas etmiştir. Bu politikaların ekseninde Kürt sorunu vardır. "İzlenen politika, Kürtlerin bölgesel düzeydeki kazanımlarının bloke edilmesi, olanaklıysa tasfiyesine endekslidir. Suriye Kürdistanı üzerinden gündeme getirilen bu politika, beklenmedik bir biçimde Güney Kürdistan üzerinden yeni boyutlar ve somut biçimler kazanmıştır. Suriye taşeronluğuna eşlik eden fakat Katar kriziyle birlikte çöken 'Sünni eksen'i, şu sıralar yerini yeniden Kürdistan'ı

Toplumsal siyasal atmosferden bağımsız bir üniversite tablosu yoktur. Ancak genç komünistlere düşen sorumluluk bu süreçlere kapsamlı bir hazırlıktır. Bu da politik çalışmanın iradesi, ısrarı ve cüreti ile mümkündür. Üniversitelerde var olma iradesiyle davranmak ve yanı sıra doğru politika ile tabloya müdahale etmektir.

paylaşmış ülkelerin geleneksel Kürt düşmanı ittifakına bırakmış görünmektedir. Türkiye, İran ve Irak üzerinden sağlanan ve Kürt halkının kazanımlarını hedef alan bu ittifaka çok geçmeden Suriye'nin de dahil olması kuvvetle muhtemeldir. Yeniden diriltilen bu geleneksel gerici ittifakın öncelikli hedefi de doğal olarak Rojava Kürt hareketi olacaktır." (agy.)

Bu değerlendirmenin üzerinden çok zaman geçmeden sermaye devleti Efrîn'e yönelik işgal hareketine girişti. Ortadoğu'nun emperyalist hegemonya uğruna kan gölüne dönüştürülmesi sürecinin bir aktörü olarak rol kapma telaşında olan AKP hükümeti Kürt halkına düşmanlık çerçevesinde Efrîn'e bomba yağdırmaya başladı. AKP iktidarı emperyalistlerden icazet almadan bu girişimi yapamazdı.

İçeride ve dışarıda savaş ve saldırganlık politikasına hız veren sermaye devleti korkunç bir kriz içerisinde. AKP iktidarı krizin faturasını işçi ve emekçilere ödetmek istemektedir. İşçi ve emekçiler ise tüm saldırıların ve koyu bir geleceksizliğin içerisinde "çaresiz" hissederek bireysel tepkiler geliştirmektedir. Kendini yakma, intihar vb. olaylar günümüzde giderek artmıştır. Sermaye devleti saldırılarının karşısında direngen bir toplum istemediği için kendisine yönelen her

türlü muhalif sesi bastırmaktadır. AKP iktidarı TTB'ye yönelik baskılardan savaş karşıtı her sesin boğulmasına kadar dizginlerinden boşalmış bir terör uygulamaktadır. Eğitim politikalarına ve üniversitelere özel olarak yüklenen AKP iktidarı "milli ve yerli" demagojisine yaslanmaktadır.

Bu arada emperyalizmin kirli hesapları doğrultusunda gündeme gelen savaş çığırtkanlığı kulakları sağır etmektedir. Kısa bir süre öncesinde Türkiye'nin gündemini Man adalarında biriktirilen zenginlikler, hırsızlık ve yolsuzluk olarak gündeme gelen Reza Zarrab davası vb. oluşturuyordu. Efrîn'e yönelik işgal ve savaş hamlesi tüm bunları bir yana itmiş bulunuyor. Tam da çalıp çırpanların iktidarının hesaplarına uygun olarak... İşçi ve emekçiler emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin kirli çıkarları için malzeme olmayı reddetmedikleri sürece bunların yaşanması kaçınılmazdır.

Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin kirli hesaplarından ekonomik krizin yansımalarına, son olarak da Efrîn'e yönelik işgale kadar her şey şunu net olarak göstermektedir: Bu düzenin savaş çığırtkanlıklarından ve iç kışımlarından emekçilerin ve gençliğin yararına bir şey çıkmayacaktır. Bu pisliği devrim temizler!

GENÇLİK SAFLARINDA MAYALANAN ÖFKE

Emperyalist kapitalist sistemin gençliğe vaat ettiği koyu bir geleceksizliktir. Bugün bütün bu saldırganlık içerisinde gençliğin tok bir yanıtı bulunmamaktadır.

Üniversitelerde sistemli, düzenli ve istikrarlı politika üretmek gençlik mücadelesinin önünü açacaktır. Gençlik kitlelerinin gelecek ve özgürlük istemini örgütleyen bir hatta kavuşacaktır. Bu politikayı üretmek ve hayata geçirmek gençlik mücadelesinin öznelere açısından yakıcı bir önem taşımaktadır. Unutmayalım ki bu karanlık kendiliğinden yok olmayacaktır.

Elbette toplumsal siyasal atmosferden bağımsız bir üniversite tablosu yoktur. Ancak genç komünistlere düşen sorumluluk bu süreçlere kapsamlı bir hazırlıktır. Bu da politik çalışmanın iradesi, ısrarı ve cüreti ile mümkündür. Üniversitelerde var olma iradesiyle davranmak ve yanı sıra doğru politika ile tabloya müdahale etmektir. Düzenin dayattığı karanlığa karşı gençlik hareketi ve mücadelesinin sağlıklı gelişimi ancak bu yolla güvenceye alınabilir.

Ekim Gençliği'nin Mart 2018 tarihli 169. sayısından alınmıştır...

Büyüyen küresel “ticaret savaşları”

“Önce Amerika” sloganıyla başkanlık koltuğuna oturan ABD Başkanı Trump, ABD tekellerini uluslararası rekabetten korumak için yeni adımlar attı. “ABD’nin dışarıdan çelik ve alüminyum satın almasının ulusal güvenlik açısından tehlike oluşturacağı”ndan hareketle, başta Çin ve Avrupa olmak üzere, rakip ülkelerin tekellerine karşı somut girişimler başlattı. Yabancı tekellerin ABD pazarına girmesini güçleştirmek amacıyla çelik için yüzde 25, alüminyum için yüzde 10 gümrük vergisi uygulanacak. Bu adım, ABD’nin “ticaret savaşı”ını başlattığı biçiminde yorumlandı.

Aynı dönemde Rusya devlet başkanı Putin ise, dünyadaki herhangi bir savunma sistemi tarafından ele geçirilemeyecek nükleer başlıklı füzeler ürettikleri, durdurulamaz kruvazör füzelerine sahip oldukları konusunda dünyayı bilgilendiriyordu. ABD yetkilileri bu konuşmayı, “hazırız ve hazırlıkta” sözleriyle yanıtlamıştı. Bu gelişmeler, dünyanın nükleer bir savaş tehdidi altında olduğu tartışmalarını yeniden canlandırmıştı.

Dolayısıyla ticaret ve nükleer alanda “savaşlar”, son iki haftanın dünya gündeminde önemli bir yer işgal etti.

Donald Trump’ın çelik ve alüminyum ithalatına gümrük vergisi uygulama kararı, dünyada yeni bir ticaret savaşı yaşanabileceği tartışmalarını gündeme getirdi. Aslında, daha önce Peru’nun başkenti Lima’da gerçekleştirilen Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC) Zirvesi’nin dünya ticaret savaşlarında yeni bir süreci başlattığı, şimdi yaşananın ise “daha derin ve daha köklü bir ticaret savaşı” olduğu iddia ediliyor.

EMPERYALİST DÜNYADA TEPKİLER

Trump’ın çelik ve alüminyum için

gümrük vergisi uygulama kararı, başta Dünya Ticaret Örgütü, Çin ve AB olmak üzere bir dizi ülkede tepkilerle karşılandı.

Dünya Ticaret Örgütü’nün genel direktörü Azevedo, Trump’ın böyle bir adım atması halinde ekonomik açıdan “hasar verici” bir ticaret savaşına girme riskini alacağını söyledi. Ticaret savaşının kimsenin çıkarına olmadığını, Dünya Ticaret Örgütü’nün durumu çok yakından izleyeceğini belirtti.

AB ise böyle bir durumda Amerikan ürünlerinin ithalatına gümrük vergisi koyacaklarını açıkladı. Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Katainen, “hızla yayılacak bir ticaret savaşına çok yakınız” diyerek, “küresel bir ticaret savaşı, işsizlik, daha az ekonomik büyüme ve ticaret ortakları arasında daha kötü ilişkiler anlamına gelir” uyarısında bulundu. AB Komisyonu Başkanı Juncker, “Adil olmayan şekilde alınması planlanan önlemlerin sanayimizi etkileyeceğini, Avrupa’da binlerce işyerini yok edeceğini biliyoruz. Bu nedenle atılan bu adıma karşı sessiz kalmayacağız” dedi. Avrupa Komisyonu sözcüsü Schinas ise, “Bizler, AB sanayisini savunmak için uygun adımı atıyor olacağız ve ihracatımızın ABD’den gelen herhangi bir kısıtlayıcı önlemden etki-

lenmesi durumunda hızlı ve uygun bir şekilde karşılık vermeye hazırız” diyerek kararlılıklarını dile getirdi.

Bu açıklamalar üzerine Trump, “otomotiv ithalatına da vergi koyarız” diyerek, saldırganlığını tırmandırdı.

Çin’den de sert bir yanıt geldi. Çin hükümeti sözcüsü, başka ülkelerin ABD’yi izlemesi durumunda, bunun uluslararası ticaret düzeni için “ciddi sonuçları” olacağı uyarısında bulundu. ABD’nin Çin’in çıkarlarına zarar vermesi durumunda “meşru haklarımızı korumak için gerekli önlemleri kesinlikle alacağız” dedi. Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Zhang ise, “ABD ile bir ticaret savaşı yaşamak istemiyoruz ancak elbette Çin’in çıkarları zarar görürse oturup izlemeyeceğiz” açıklamasında bulundu.

ABD’nin en büyük çelik ve alüminyum tedarikçisi olan Kanada gümrük vergisi kararını “kabul edilemez” bulurken, ikinci çelik tedarikçisi olan Brezilya da “çıkarlarını korumak için ABD’ye karşı çok taraflı ya da ikili olarak harekete geçileceği”ni açıkladı.

TİCARET VE SICAK SAVAŞLARIN ORTAK DİNAMİKLERİ

Küresel piyasaların bir “ticaret sava-

şı”na tamamen hazırlıksız olduğu, Çin ile ABD arasındaki bir ticari savaşın 2018 yılında dünya ekonomisini altüst edebilecek bir gelişme olacağı, bundan ABD’nin müttefiklerinin de zarar göreceği ortak bir fikir olarak dile getiriliyor. Yani sıra bunun önemli askeri sonuçlarına işaret ediliyor.

1929 büyük bunalımından beri en derin ekonomik kriz olan 2008 krizi, emperyalist güçler arasındaki hegemonya ve paylaşım mücadelesini kızdırmış durumda. ABD ekonomik ve askeri planda saldırganlığa daha yaygın başvurarak dünya egemenliğini sürdürme peşinde. Trump ABD ekonomisini ve tekellerini uluslararası rekabetten korumak için “ticaret savaşı”na yönelirken, beraberinde militarizmi de kışkırtmaktadır. Kongre üyelerine gümrük vergisi kararını açıkladığı konuşmasında, çeliğin ve alüminyumun ulusal savunma için gerekliliği olduğunu söylemiş, “eğer bir çatışmaya girsek, çeliği savaştığımız bir ülkeden satın almak istemiyorum” diye eklemişti.

Dolayısıyla kapitalist dünyada ticaret savaşlarına yol açan dinamiklerin, “sıcak” savaşlara yol açan dinamiklerle önemli oranda üst üste düştüğü ve bunun dünya çapında bir yıkım savaşına yol açabileceği gerçeği ile karşı karşıyayız.

Dünya ölçüsünde derinleşen ekonomik kriz çok yönlü sonuçlara yol açmış bulunuyor. Emperyalistler arası keskinleşen çelişki ve çatışmalar, sertleşen rekabet, çığırından çıkmış bir militarizm ve çılgınca bir silahlanma yarışı... Ekonomik krizin ve onun azdırdığı emperyalist hegemonya bunalımının ağırlaşmasına, sonu gelmeyen emperyalist müdahale ve artan savaşlar, baş döndürücü bir silahlanma yarışı eşlik ediyor.

“Ticaret savaşları”nın giderek büyüdüğü, yeni bir emperyalist paylaşım savaşının ciddi bir tehdit haline geldiği bugünün dünyasında, işçi sınıfı ve emekçiler için iktidar mücadelesini yükseltmek dışında bir çıkış yolu görünmüyor.

Frankfurt’ta 8 Mart etkinliği

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla “Eşit ve özgür bir dünya için ben de varım!” şiarıyla 4 Mart’ta Frankfurt’ta etkinlik gerçekleştirildi.

Etkinliğin kültürel, politik ve pratik tüm hazırlıkları yerel Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu (PIA) tarafından yürütüldü. Bu çerçevede emekçi kadınlara ziyaretler, yerel toplantılar, film gösterimi gibi faaliyetlerin yanı sıra, yüzlerce çağrı bildirisi dağıtıldı.

Kısa bir açılış konuşmasıyla başlayan etkinlik, başta kadınlar olmak üzere,

re, eşitlik, özgürlük ve sosyalizm davası uğruna yaşamını yitirmiş tüm devrim şehitleri anısına saygı duruşuyla devam etti. Ardından, hazırlıkları kısa zamanda yapılan, gençlerden oluşan koro sahne aldı. Koronun seslendirdiği devrimci türküler ve marşlar beğeniyle dinlendi.

Sonrasında ise, yine gençlerin kendi olanaklarıyla hazırladıkları kısa bir oyun sahnelendi. Kadına yönelik şiddeti işleyen oyun ilgiyle karşılandı. Bunu, 8 Mart şahsında kadın sorununun tarihsel ve sınıfsal anlamını içeren konuşmalar iz-

ledi.

Bir emekçinin arada okuduğu şiirlerle katkı sunduğu program, verilen aranın ardından sinevizyon gösterimiyle devam etti. Tarihten günümüze çeşitli coğrafyalarda kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesini anlatan sinevizyonun ardından serbest bir tartışma yürütüldü. Burada söz alan emekçiler çeşitli konulardaki sorunlar üzerine görüşlerini dile getirdi, canlı tartışmalar yapıldı. Etkinlik, bir emekçinin verdiği müzik dinletisiyle sona erdi.

Avrupa'da ırkçı-faşist tırmanış!

Düne kadar demokrasi ve insan haklarının mabedi olarak sunulan Avrupa bugün neo-Nazi akımların kol gezdiği, ırkçı-faşist saldırganlığın tırmandığı bir coğrafyaya dönüşmüştür.

Avrupa'nın hemen tüm ülkelerinde işsizlere, yoksullara ve göçmenlere dönük düşmanca politikalar izlenmektedir. Bu politikalar tüm Avrupa ülkelerinde devlet politikası olarak uygulanmaktadır. Öncelikli hedefi ise müslüman ülkelerden gelen göçmenlerdir.

Öte yandan, tüm Avrupa ülkelerinin parlamentolarında bu yoksul kitleyi hedef gösteren ırkçı-faşist partiler bulunmaktadır. Bu partiler her seçimde oylarını biraz daha arttırmakta, peş peşe seçim zaferleri kazanmaktadır. Kimi yerlerde de hükümet ortağıdır.

IRKÇI-FAŞİST TIRMANIŞ SÜRÜYOR

Almanya ırkçı-faşist tırmanış ve saldırganlığın en yoğun yaşandığı ülkedir. Almanya'da son seçimlerin tek galibi ırkçı-faşist AfD'dir. 85 milletvekili ile federal parlamentoda temsil edilmektedir. SPD'nin CDU/CSU ile koalisyon hükümetinin bileşeni olması nedeniyle, Almanya'da muhalefet partisi artık AfD'dir.

Almanya'da ırkçı-faşist saldırganlık giderek boyutlanmaktadır. 2017 kayıtlarına göre, 950 İslam karşıtı saldırı gerçekleşmiştir. Almanya müslüman ülkelerden gelen göçmen ve sığınmacı düşmanlığında başı çekmekte, ayrımcılık ve dışlayıcılık giderek kaba biçimler almaktadır. Bunun en somut örneği, yoksullara yiyecek dağıtan Tafel adlı bir kurumun Essen kentinde sergilediği, Alman pasaportlu olan sığınmacılara öncelik tanıyacağı şeklindeki uygulamadır. Toplum ölçüsünde tepki çeken ve tartışmalara neden olan bu uygulama bir istisna değildir, pek çok yerde yaşanmaktadır.

İrkçı-faşist tırmanış ve saldırganlığa sahne olan bir başka ülke İtalya'dır. 4 Mart'ta gerçekleşen seçimler öncesinde yaşananlar ile seçimlerin ortaya çıkardığı tablo iç karartıcıdır. İtalya'da seçimler ırkçı-faşist partilerin boy gösterdiği bir arenaya dönüştü. Seçimlere damgasını vuran, AB karşıtlığı ile sığınmacılara dönük düşmanca kampanyalar oldu. İrkçı-faşist partiler, iş başına geldiklerinde yüz binlerce sığınmacıyı sınır dışı edeceklerini vaat ettiler. Bu süreçte ırkçı-faşist saldırılar iyiden iyiye arttı. Yabancılar dönük silahlı saldırılar gerçekleştirildi. İtalya'nın en azgın faşist partisi olan Kuzey Ligi'nin bir üyesi 6 kişiyi katletti.

Tüm bunları seçim tablosu tamamladı. 4 Mart'ta gerçekleşen seçimlerde ırkçı-faşist partiler ürkütücü bir seçim zaferi elde ettiler. Berlusconi %37, Beş Yıldız Hareketi %31, Kuzey Ligi %18, Kardeş İtalya %4.4 oranında oy aldılar. Kısacası işsizlere, yoksullara, özellikle sığınmacılara yönelik tehlike daha da büyümüş bulunuyor.

AVRUPALI FAŞİSTLERİN ENTERNASYONALI MI?

Avrupa'nın birçok ülkesinde yükselişe geçen ırkçı-faşist partiler, 2017 Ocak'ında Almanya'nın Koblenz kentinde düzenlenen konferansta bir araya geldiler. Almanya için Alternatif'in (AfD) lideri Petry'nin ev sahipliğinde yapılan konferansa, Fransa'dan Ulusal Cephe'nin lideri Marine Le Pen, Hollanda'dan Özgürlük Partisi'nin (PVV) lideri Wilders, İtalya'dan Kuzey Birliği Partisi lideri Salvini ve Avusturya'dan Özgürlük Partisi (FPÖ) Genel Sekreteri Vilimsky katıldı. Bunu, yine 2017 yılında, aralarında Fransa'daki Ulusal Cephe'nin lideri ile Hollanda'dan Özgürlük Partisi liderinin yer aldığı Çekya'daki konferans izledi.

Bu konferanslarda öne çıkartılıp istismar edilen sorunlar, işlenen temalar, haykırılan sloganlar ve kullanılan argümanlar oldukça dikkate değerdi. Avrupalı ırkçı-faşist partilerin faşist enternasyonaline doğruydular.

Koblenz Konferansı Trump'ın ABD başkanlığını kazanmasından bir gün sonra yapıldı. Olayı kendi zaferleri olarak yorumlayıp, yeni bir dünyanın doğuşu olarak propaganda ettiler. Bunu Avrupa'nın uyanışının izleyeceğini dile getirdiler. Hedeflerini ise, bir "tiranlık" olarak nitelendikleri AB'nin sonu ve "Yeni bir Avrupa" olarak belirlediler.

Konferanslara AB karşıtlığı ile müs-

lümün ülkelerden gelen göçmenlere yönelik düşmanlık damgasını vurdu. Her sorunun kaynağı olarak onlar gösterildi. Almanya'da "Almanya Almanlarıdır!", "Müslümanlar dışarı!"; İtalya'da "Önce vatan-önce İtalya!", "Avrupa değerlerini koruyalım!" en başat sloganlardı. Çekya'nın Özgürlük ve Doğrudan Demokrasi Partisi lideri Okamura, Avrupa'nın "müslümanlar tarafından kolonileştirilmesi tehlikesi altında olduğunu" ileri sürerek, müslümanlara kapıyı göstermede başı çekti.

İtalya'da ırkçı-faşist partiler koalisyonu Mussolini'nin kötü ünlü Roma yürüyüşünün 95. yıldönümünde bir yürüyüş yapmak istedi. "Faşist duyguların canlanmasına neden olacak" gerekçesiyle buna izin verilmedi. Buna rağmen faşist gurular, "Her şey vatan için!", "Müslümanlar dışarı!", "Hristiyan Avrupa!" şiarlarını atarak yürüdüler, faşist selamı verdiler.

İrkçı-faşist çeteler 14 Nisan'da, "Avrupa uyan!" şiarı ile Dortmund'da da büyük bir yürüyüş gerçekleştirmeyi planlıyorlar. İrkçı-faşist tehdit ve tehlike her geçen gün büyüyor.

II. PAYLAŞIM SAVAŞI ÖNCESİNİ HATIRLATAN GELİŞMELER!

Kapitalizmin küresel krizinin büyüdüğü iktisadi, sosyal, siyasal ve kültürel sorunlar; işçi ve emekçileri tehdit eden işsizlik, yoksulluk, gelecek güvensizliği; son yıllarda yerleşik düzen partilerine duyulan şiddetli güvensizlik... Tüm bunlar, ırkçı-faşist parti ve akımların güçlenmesinin zemini olmaktadır.

Yakıcı boyutlar kazanan bu sorunların kaynağı elbette ki kapitalizmdir. Ne var ki tümü de, işsizlere, yoksullara, özellikle de müslüman kökenli göçmenlere ve son dönemde Avrupa'ya akan mülteci kitesine yıkılıyor. İrkçı-faşist parti ve akım-

lar, tıpkı II. Emperyalist Paylaşım Savaşı öncesi Hitlerci partinin ve Mussolini'nin kara gömlekçilerinin yaptığı gibi, yakıcı hale gelen iktisadi ve sosyal sorunları istismar ederek güç oluyorlar.

Geçmiş deneyimler de göstermiştir ki, ırkçı-faşist partilerin arkasında her zaman tekeller vardır. Krizin derinleştiği, krize çare olarak siyasal gericiliğin en yoğunlaşmış hali olan faşizmin alternatif hale geldiği koşullarda, bu durum daha da belirginleşir. Devlet, polis ve istihbarat örgütleri ile faşist akımlar daha da yakınlaşır, iç içe geçerler. Bir başka gelişmeyle önlenemezse eğer, silah tekelleri besleyip finanse ettikleri bu çeteleri görevle çağıracaklardır.

FAŞİZM BİR DAHA ASLA!

Avrupa bir yandan bu ırkçı-faşist çetelerinin eylem ve etkinliklerine sahne olurken, diğer taraftan da on binlerin katıldığı büyük anti-faşist eylemler gerçekleştirilmektedir. Koblenz'deki faşist meydan okumaya hatırı sayılır kitlesel bir anti-faşist gösteri ile yanıt verildi. İtalya'da Mussolini'nin Roma yürüyüşünün 95. yılında yapılmak istenen yürüyüşe karşı 100 bin kişinin katıldığı dev bir yürüyüş gerçekleştirildi. Demek oluyor ki, ırkçı-faşist saldırganlığı besleyen zemin ter-sinden devrimci güçlerin güçlenmesinin de zemindir.

Avrupa'da işçi sınıfı ve emekçi kitle hareketinde son yıllarda anlamlı çıkışlar yaşanıyor. Kapitalizmin icraatları işçi sınıfı ve emekçi kitleleri harekete geçiriyor. Avrupa ülkelerinde direnişler, grevler ve genel grevler giderek yaygınlaşıyor, "Faşizm bir daha asla!" şiarı ile ırkçı-faşist gösteriler engellenebiliyor. Bu mücadeleler devrimci bir önderlikle buluşmayı başardığında, Hitler faşizminden çok çeken Avrupa halkları bu kez faşizme geçit vermeyeceklerdir.

Körfez şeyhleri “Hizbullah’ın şifreleri”ni çözebilir mi?

Siyonist İsrail rejimi ile Körfez devletleri arasında yoğun ilişkiler olduğu biliniyordu. Ancak Körfez ülkelerine hakim olan kral, emir, şeyh takımı işbirliğinin “gizli” yürütülmesinden yanaydı. Zira Filistin topraklarını işgal eden, Filistin halkını katleden siyonist rejimle aleni işbirliği yapmak Körfez şeyhleri için bile kolay değildi. Son yıllarda bölgede yaşanan gelişmeler, taraflar arasındaki işbirliğinin aleni bir hal almasına vesile oldu.

Siyonist rejimle Körfez şeyhleri, ABD emperyalizminin Arap dünyasındaki iç dayanaklarıdır. (Bu bağlamda Mısır gibi başka devletlerin adı da anılabilir, ancak bunların konumu farklıdır.) İsrail rejimine “özel himaye” sağlayan ABD, Körfez şeyhlerini de himaye ediyor, ancak bunun karşılığında yüklü miktarda “haraç” da alıyor. İş başına gelir gelmez Trump’ın Suudi Arabistan’la 350 milyar dolarlık silah anlaşması yapması, ABD’ye ödenen haracın miktarı hakkında bir fikir veriyor.

Petrol gelirlerinin çoğunu gasp eden şeyh-emir takımının (bunlar Körfez ülkelerinin kapitalistleridir aynı zamanda) batılı şirketlere yatırdıkları paranın iki trilyon doları aştığı tahmin ediliyor. Ödedikleri haracın yanı sıra ABD askeri üsleriyle de donatılan Körfez ülkeleri, bu sayede emperyalistlerin özel himayesine mazhar oluyorlar.

ABD işbirlikçiliğinde ortaklaşan İsrail’le Körfez şeyhleri İran’a düşmanlık konusunda da hemfikirler. Öte yandan Filistin davasının tasfiyesi, Suriye yönetiminin yıkılması, Lübnan Hizbullah’ının imha edilmesi gerektiği görüşünde de birleşiyorlar. Kanlı ellerini uzattıkları bir diğer ülke ise Yemen’dir. Bu yoksul ülkenin halklarına karşı başlattıkları hava bombardımanı 3. yılını tamamlamak üzere. Vahşi saldırganlığın hedefi, Yemen’de Körfez şeyhleri ile siyonistlerin kuklası bir yönetimi iş başına getirmektir.

***

Körfez şeyhleri ile İsrail, Washington’daki ağababalarıyla birlikte bölgede yeni savaş cepheleri açma tehdidini

“Esas tehlike” sayılan Lübnan Hizbullah’ı için ise tek seçenek üzerinde duruluyor; destek veren halkla birlikte örgütü yok etmek! “Hizbullah’ın şifreleri”ni çözmek için BAE’de toplanan tetikçilerin önerdiği “çözüm” formülü “toplu imha”dır.

yüksek sesle dillendirmeye başladılar. Trump’ın başkanlığa seçilmesiyle belirginleşmeye başlayan saldırganlık, Suriye’ye karşı savaşın bitirilmesini engellemekle kalmıyor, Filistin ve Lübnan direniş hareketlerini ortadan kaldırma plan ve tehditleriyle de birleştiriliyor.

İsrail ordusu, geçen ayın sonlarına doğru Hizbullah lideri Hasan Nasrallah’ı ortadan kaldırmayı “stratejik hedef” ilan etti. Bu ayın ilk günlerinde ise ABD savaş aygıtının katılımıyla Lübnan sınırında askeri tatbikat gerçekleştirdi. Bu arada ABD’ye giden İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu Yahudi lobisi huzurunda şov yaparak hem Filistin halkına tehditler savurdu hem de İran’ı hedef aldı. Hizbullah tehdidinden de söz eden siyonist şef, Yahudi lobisinin desteğini arttırmasını talep etti.

Siyonistler cephesinde bu gelişmeler

yaşanırken, Şubat ayının son günlerinde Birleşik Arap Emirlikleri’nde (BAE) “Hizbullah’ın şifreleri” adı altında bir konferans düzenlendi.

Şeyh takımının beslemelerinden oluşan katılımcılar, yaptıkları sunumlarda tetikçiliğin sınırlarını altüst ettiler. Örneğin katılımcılar tarafından onay gören öneriler arasında, -Lübnan’daki Şii halkın ortadan kaldırılması pahasına da olsa- Hizbullah’ın tasfiye edilmesinin şart olduğunu savunanlar da vardı. Gazeteci, yazar, analist gibi sıfatlarla anılan tetikçiler, yaptıkları sunum ve tartışmalarda “Hizbullah’ın şifreleri”ni çözüp bu direniş hareketini parçalayıp tasfiye etmenin yollarını aradılar.

***

Arap dünyasında direniş hareketlerinin güçlenmesi, İsrail’le Körfez şeyhlerinin kabusudur. İdeolojik çizgilerinden kaynaklı sorunları olsa da Filistin ve Lübnan direniş hareketleri, ABD-İsrail-Körfez şeyhleri cephesinin planları önünde ciddi bir engel teşkil ediyorlar. Direniş hareketlerinin Suriye ve İran’la stratejik ilişkiler içinde olması ise siyonistler ve şeyh takımının kabusunu daha da derinleştiriyor.

Filistin davasını tasfiye etme çabalarında diplomasi, vaatler, rüşvetler ve tabii kaba tehditler bir arada kullanılıyor. “Esas tehlike” sayılan Lübnan Hizbullah’ı

için ise tek seçenek üzerinde duruluyor; destek veren halkla birlikte örgütü yok etmek! “Hizbullah’ın şifreleri”ni çözmek için BAE’de toplanan tetikçilerin önerdiği “çözüm” formülü “toplu imha”dır.

***

Vahşi katillerden oluşan cihatçı çeteleri finanse eden, silahlandıran, ideolojik yönden besleyen bir zihniyetin halklara yıkım ve ölümden başka bir şey sunması mümkün değil. Tıpkı Afganistan, Irak, Suriye, Libya, Yemen gibi ülkelerde olduğu gibi...

İsrail, Körfez şeyhleri ve efendileri, IŞİD, El Nursa vb. katil sürülerini yaratabildiklerini, bunları kullanarak halklara ağır yıkımlar yaşatabildiklerini tüm dünyaya gösterdiler. Buna rağmen direniş hareketlerini tasfiye etme planları kursaklarında kaldı, kalmaya da devam edecektir. Zira işgalin, baskının, zulmün olduğu yerde direniş de kaçınılmazdır. Nitekim vahşi saldırılarına rağmen direniş hareketleri hem güçleniyor hem ortak hareket etme yeteneklerini geliştiriyorlar. Bu da siyonistlerle Körfez şeyhlerine ecel terleri döktürüyor. Vurgulamak gerekiyor ki gelinen aşamada bölge halklarının rahat bir soluk alabilmeleri bile, ancak ırkçı-siyonist rejim ve Körfez’deki Ortaçağ kalıntısı emirliklerin yıkılmasıyla mümkündür.

Türkiyeli inşaat işçileri Suudi Arabistan’da grevde

Türkiye’ye oranla daha iyi ücret alacakları düşüncesiyle Suudi Arabistan’a çalışmaya giden ve Cidde Konut Projesi şantiyesinde çalışan Türkiyeli inşaat işçileri 5 Mart’ta greve gitti.

İşçiler adına İnşaat ve Yapı İşçileri Sendikası’nın (İYİ-SEN) görüşlüğü

firma yetkililerinin sözlere karşın işçilerin, tüm hakları teslim edilene kadar greve devam edeceği öğrenildi. İYİ-SEN, güneşin altında işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri olmaksızın ve 4 aydır ücretleri ödenmeden çalıştıklarını duyurdu.

Nükleer rekabet ve savaş tehdidi

Kapitalizmin her alanda derinleşen krizi emperyalist rekabeti çığırından çıkarırken, yeni bir emperyalist paylaşım savaşı tehdidini de büyütüyor. Tüm emperyalistler envai çeşit silah üretmek için cehenneme çevirmeye hazırlanıyorlar. Bu yılın başından bu yana yaşanan bazı gelişmeler, emperyalist güçlerin bu doğrultudaki hazırlıklarının ürkütücü boyutlara ulaştığını ve çıkarları gerektiğinde bir nükleer felakete sonuçlanacak çılgınlıklardan çekinmeyeceklerini gösterdi.

ABD'nin Ocak ayında açıkladığı Ulusal Savunma Stratejisi bunun dikkate değer bir belgesidir. Bu belge, ABD emperyalizminin dünya egemenliğindeki gerileyişini itiraf etmekte ve bu egemenlik uğruna yeni bir emperyalist savaşın potansiyel tehlikesini ortaya koyan açıklıklar sağlamaktadır.

Ocak ayında ulusal güvenlik stratejisini açıklayan Trump, önceki başkanları "ABD sınırlarını ardına kadar açmakla" suçlamış ve stratejinin dört temel başlığını sıralamıştı. "Tüm dünyada Amerika'nın etkinliğini ve gücünü arttırmak" stratejinin temel başlığıydı. Rusya ve Çin'i "ABD'nin gücü, güvenliği ve refahına meydan okuyan siyasi rakipler" olarak niteleyen strateji belgesi, Rusya ve Çin için "ekonomilerinde serbestliği ve eşitliği azaltmaya, ordularını büyütme, toplumlarını bastırma ve nüfuzlarını arttırmak için bilgiyi ve verileri kontrol altına almaya kararlılar" demişti.

Trump'ın ardından ABD Savunma Bakanı Jim Mattis de belge hakkında açıklamalarda bulundu. 11 Eylül 2001 saldırılarının üzerinden 17 yıl geçerken, terörizme değil büyük güç rekabetine odaklandıklarını, Çin ve Rusya tehdidinin terör tehdidini geride bıraktığını öne sürdü. "Artık Amerikan ulusal güvenliği, öncelikle terörizme değil, büyük güç rekabetine odaklanacak" dedi. Asya-Pasi-

fik, Avrupa ve Ortadoğu'yu ise üç rekabet alanı olarak sıralayan Pentagon şefi, "Ordumuz hâlâ güçlü ama rekabet avantajımız savaş halinin her alanında -hava, kara, deniz, uzay ve siber alem- erozyona uğradı ve uğramaya da devam ediyor" itirafında bulundu. ABD'ye meydan okuyacak olanlara tehditler savurdu.

Kuzey Kore ile karşılıklı nükleer tehditlerin ise hiç gündemden düşmediği biliniyor.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Federal Meclis'te yaptığı konuşmasında, adeta Rusya'nın nükleer cephaneliğindeki gelişmelerin reklamını yaptı. Rusya'nın başka hiçbir ülkenin sahip olmadığı füzeler geliştirdiğini, 2017 sonunda yeni bir nükleer füze denemesi yaptığını, bu yeni füzenin dünyanın neredeyse her noktasına ulaşabileceğini belirten Putin, ABD'nin Rusya'yı çevreleyen ülkelere yerleştirdiği hava savunma sistemlerine karşılık olarak yeni silah sistemleri geliştirdiklerini açıkladı.

Devamında, Rusya'daki hava savunma sistemlerini yenilediklerini, Rusya'nın cephaneliğinde hiçbir füzesavarın tespit edip izleyemeyeceği, süpersonik (sesten hızlı) yeni bir silahı olduğunu,

nükleer başlıklar taşıyabilen yeni bir su altı dronesini test ettiklerini, ürettikleri yeni bir nükleer başlığın yolunun hiçbir füzesavar tarafından kesilemeyeceğini, kruv füzeleri tarafından taşınabilecek küçük nükleer başlıklar geliştirmekte olduklarını anlatan Putin, Rusya ya da müttefiklerinden birine karşı nükleer silah kullanılması halinde, derhal karşılık verileceğini vurguladı.

Tüm bu açıklamalar ABD tarafından tehditle yanıtlandı. Pentagon Sözcüsü Dana White, ABD'nin nükleer kapasitesini çeşitlendirildiğini, Rusya'dan gelebilecek bir nükleer tehdide karşı "tam şekilde hazır olduklarını" belirterek, "ABD'nin savunma yetenekleri rakipsizdir ve öyle kalacaktır" dedi.

İngiliz Genelkurmay Başkanı General Nick Carter'ın ABD'ye paralel açıklamaları dikkat çekti.

Almanya Başbakanı Merkel'in emperyalist rekabete ilişkin yaptığı çıkışlar ise biliniyor. Bağımsız bir Avrupa dış politikası ile AB ordusunun kurulmasının öncelik olduğunu dile getiren Merkel, "Şimdiye dek genelde ABD'ye bel bağladık, artık kendi kaderimizi kendi ellerimize almalıyız" demektedir.

İNSANLIK NÜKLEER YOK OLUŞ ÇILGINLIĞIYLA YÜZYÜZE

Dünya barışı üzerine yüzüstüce yalanlar söyleyip ikiyüzlülük sergileyen emperyalistler, söylediklerinin aksine dünyayı nükleer bir felakete sürüklüyorlar. Emperyalist rekabetin giderek sert biçimler kazanması, dünyayı defalarca yok edecek düzeyde her türlü silahın emperyalistlerin elinde bulunması, baş döndürücü bir silahlanma yarışının sürmesi, nükleer silahların kullanımını daha büyük bir tehlike haline getirmiş bulunmaktadır. Emperyalist odakların nükleer cephaneliklerini modernize etmeleri, savaş teknolojilerini sürekli geliştirmeleri boşuna değildir.

Sadece küresel emperyalist güçler değil, yanı sıra bölgesel güçler de savaş harcamalarını tarihin hiçbir döneminde görülmemiş düzeyde arttırmaktadırlar. Savaş, kapitalizmin krizine verilen bir yanıt olarak gündeme gelmektedir.

Emperyalistler için yeni pazarlar elde etmek, rakiplerine boyun eğdirmek, nüfuz alanlarını genişletmek ve dünya egemenliğini elde etmek anlamına gelen savaş, işçi sınıfı, emekçi kitleler ve ezilen halklar için ise korkunç bir dehşet, yıkım, kan deryası ve acı demektir. Milyonlarca insanın yersiz yurtsuz kalması, salgın hastalıklardan, tıbbi imkansızlıklardan, açlıktan vb. ölmesi demektir. Uygarlığın yıkımı demektir.

Bugün Ortadoğu'da yaşananlar bu gerçekliği tüm çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. Emperyalist barbarlık bir kez daha tüm insanlığı tehdit etmektedir. İnsanlığın önünde buna karşı devrim mücadelesini yükseltmenin dışında bir alternatif yoktur.

Fransa Ford'da işçi kıyımı

Ford grubu, Bordeaux yakınlarında Blanquefort'ta bulunan, vites kutusu ve şanzıman üreten fabrikasını yatırım yapmama adına aldığı kararla kapatmayı hedefliyor. 910 işçinin çalıştığı fabrikada yüzlerce geçici işçinin de çalıştığı belirtiliyor.

Ekonomi Bakanı Bruno Le Maire ise 2019 yılının sonuna kadar Blanquefort

fabrikasının üretim miktarlarını izlemek üzere bir çalışma grubunun kurulmasını açıkladı. Ford, alıcı bulma arzusunu bakanana ilettiler.

Beş yıl önce Ford, 27 milyon avro yardım karşılığında Blanquefort'ta bin kişiye istihdam sağlayacağı sözü ile imzalanan anlaşmanın ise Mayıs ayının sonunda bittiği belirtiliyor.

İşyerlerindeki belirsizliğe karşı sendikalar ise 5 Mart Pazartesi günü 13.00-15.00 saatleri arası iş durdurarak bilgilendirme toplantısı gerçekleştirdi.

Toplantıda alınan karar ile 9 Mart günü bir günlük "ölü fabrika" kararı ile üretimi durdurup Bordeaux Valiliği'ne kadar yürüyüş gerçekleştireceklerini duyurdular.

Gazi Direnişi 23. yılında

Gazi Katliamı ve direnişinin üzerinden 23 yıl geçti. Devlet eliyle gerçekleştirilen katliamda Gazi'de 17, Ümraniye 1 Mayıs Mahallesi'nde ise 5 kişi yaşamını yitiren 300'ün üzerinde kişi de yaralandı.

KATLIAM ADIM ADIM PLANLANDI!

Katliamın fitili yine bir devlet klasiği olarak kontra-güçler tarafından ateşlendi. İsmet Paşa Caddesi'nde bulunan ve Alevilere ait kahvehanelerden Yavuz, Doğu ve Dostlar isimli kahvehaneler 12 Mart günü kontra-güçler tarafından tarandı. Açılan ateş sonucu Doğu Kahvehanesi'nde Alevi dedesi Halil Kaya yaşamını yitirdi. Kahvehaneleri tarayan eli kanlı faşistler gasp ettikleri taksinin şoförünü öldürüp, alandan uzaklaştılar. Alevi dedesinin ölümü ve kahvehanelerin taranması büyük bir öfkeyle karşılandı. Gazili emekçiler hesap sormak için sokağa çıktı. Katliamda oğlunu yitiren ve o günle tanık olan Mahmut Engin o akşam ve ertesi gün yaşananları şöyle dile getirdi: "Televizyonda, Alevi dedenin öldürüldüğüne dair altyazı geçti. Bunu duyan herkes olay yerine akın etti. Buraya toplanan kitle, dedenin öldürülmesine ilişkin protestolar yaptı ve dağıldı. İnsanların dağıldığı sırada polis panzerinden halk tarandı. Burada Mehmet Gündüz polis kurşunuyla öldürüldü ve olaylar bundan sonra başladı." Mehmet Gündüz'ün katledilmesi halk tarafından protesto edilecek ve bu seferki hedef katillerin ini olan karakol olacaktı. Kitlenin karakola yaklaşmasıyla birlikte polisler bir kez daha ateş açacak ve burada da 5 kişi yaşamını yitirecekti. Bu olayla birlikte Gazi mahallesi bir katliama, diğer yandan da muazzam bir direnişe tanık olacaktı. Devlet polisi, askeri, sivil faşistleriyle mahalleyi abluka altına alacak, sokağa çıkma yasağı ilan edecekti. Tüm bu baskılar karşısında emekçilerin öfkesi dinmedi aksine daha da alevlendi. Ağır silahlara, panzerlere karşı emekçiler ve devrimciler tarafından sokak sokak direniş örgütlendi. Panzer-

O günlerden bugünlere hâlâ aynı ağıtlar yükseliyor anaların yüreğinden. Yeni katliamlara, yeni acılara tanık oluyoruz. Aktörler ve piyonlar her dönem farklı olsa da '90'lı yıllardan bugünlere devletin katliamcı kimliğinde bir değişiklik yok. Elbette emekçilerin, devrimci ve ilerici güçlerin direnme kararlılığında da...

lere taşlarla karşı koyuldu, sokakların her birinden ayrı bir barikat yükseldi. 14 Mart'a gelindiğinde emekçiler devlete 4 maddeden oluşan taleplerini iletiler. Cenazelerin teslim edilmesi, sokağa çıkma yasağının kaldırılması, asker ve polisin mahalleden çekilmesi ve gözaltına alınanların serbest bırakılmasıydı bu talepler. Elbette talepler devlet tarafından ret cevabıyla karşılandı. Gazili emekçiler ise talepleri karşılanıncaya kadar sokağı terk etmemekte kararlıydı. Üstelik yalnızca burada değil, Gazi'de yakılan direniş ateşi ülkenin başka semtlerine de sıçradı. Ümraniye 1 Mayıs Mahallesi'nde sokağa çıkan kitlenin üzerine ateş açıldı ve burada da 5 kişi katledildi. Yine Ankara'da sokağa çıkanlara yönelik polis saldırısında 36 kişi yaralandı. Gazi'deki bu 3 günlük direniş ardından katil devlet kana doymadığını gösterecekti. Aynı günlerde direnişe etkin olarak katılan Hasan Ocak

polisler tarafından kaçırıldı ve işkencede katledildi.

DAVA SÜRECİ: YARGILAMA DEĞİL AKLAMA

Gazi'de yaşananlar planlı ve sistematik bir devlet katliamıydı, yargılama da ona göre olacaktı. Dönemin İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu, Emniyet Müdürü Necdet Menzir, "Polis ateş etmedi" diyen İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, Başbakan Tansu Çiller, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar hakkında takipsizlik kararı verildi. Birçoğu ise sonradan milletvekili olarak ödüllendirildiler. "Polis ateş etmedi" diyen İçişleri Bakanı'na cevap otopsi raporları tarafından verilecek, 17 kişiden 7'sinin polis kurşunuyla katledildiği doğrulanacaktı. Bunun üzerine 20 polis hakkında "müdafaa ve zaruret sınırını aşarak faili belli olmayacak şekilde adam öldürmek" suçundan dava açıldı. Mahkeme

"güvenlik" gerekçesiyle 3 şehir değiştirildi. Dava sonucunda 18 polis beraat ederken, 2 polis hakkında ceza verildi. Ceza alan polisler de davadan kısa bir süre sonra polisliğe geri döndüler.

DEVLETİN KATLIAMCI GELENEĞİ!

Gazi Katliamı da Çorum, Maraş, Sivas, Bahçelievler gibi devletin resmi ve gayri-resmi tetikçileri eliyle gerçekleştirildi. Özellikle '90'lı yıllar büyüyen kitle hareketliliği karşısında devletin her türlü kirli icraatına tanık olunan yıllar oldu. Susurluk ile ortaya saçılan bürokrasi-çete-polis arasındaki kirli işbirliğiyle Kürt-Alevi emekçilere yönelik katliam ve sayısız "faili meçhul" cinayet işlendi. '96 Newroz'unda katledilen onlarca Kürt emekçi, Sivas'ta diri diri yakılarak katledilen Alevi emekçiler, Kürt halkının zihnine ölüm ve işkence olarak kodlanan Beyaz Toros'larla kaçırılıp katledilen yüzlerce Kürt emekçi, Gazi'de katledilenler... Bunlar devletin kirli icraatlarının birer örneği. O günlerden bugünlere hâlâ aynı ağıtlar yükseliyor anaların yüreğinden. Yeni katliamlara, yeni acılara tanık oluyoruz. Aktörler ve piyonlar her dönem farklı olsa da '90'lı yıllardan bugünlere devletin katliamcı kimliğinde bir değişiklik yok. Elbette emekçilerin, devrimci ve ilerici güçlerin direnme kararlılığında da...

Hüseyin yoldaş kavgamızda yaşıyor

Hüseyin yoldaş bedenlen aramızdan ayrıladı dokuz yıl oldu. Bedenen diyoruz çünkü yoldaş düşüncesi ve mücadelesi ile hâlâ yaşıyor: Haziran Direnişi'nde, Greif'te, Metal Fırtına'da, işçilerin sendikalaşma mücadelesinde, direnişlerde, grevlerde...

Hüseyin Hoca'mızın yaşamı bizler için bir derstir. O'nun düşleridir düşlerimiz. İnancımızdır inancımız. Buradan gelir Hoca'lığı. Yılgınlığa, çaresizliğe karşı "Başka yol yok, yapacağız!" diyerek yol göstericiliği ile hâlâ yanı başımızdadır.

Şimdi fabrikalarda, sanayi havzalarında Hüseyin yoldaş olma zamanıdır. Savaşların ve krizlerin tırmandığı bir dönemde devrimler için daha fazla emek harcama zamanıdır. Hüseyin yoldaş gibi daha nice yoldaşımızın, yiğit devrimcinin emeklerini hak ettiği yere koymanın yolu buradan geçmektedir.

Hüseyin yoldaş düşü gerçek kılacak, dünyayı yeniden kuracak olan işçi sınıfının devrim ve sosyalizm mücadelesinde yaşıyor.

KÜÇÜKÇEKMECE'DEN YOLDAŞLARI

Kiralık senaryolu “Freiheit” filmi üzerine

Senarist ve yönetmen, kadın başrol oyuncusu üzerinden bir kayboluşu, amaçsızlığı ve çaresizliği anlatırken, yerine konulması gerekeni işaret etmiyor ya da bu anlama gelebilecek herhangi bir imada bulunamıyor ya da bulunmak istemiyorlar.

Senaryosunu Andreas Deinert'in yazdığı, yönetmenliğini Jan Spekenbach'ın yaptığı ve başrollerinde Johanna Wokalek ve Hans Jochen Wagner'in oynadığı “Freiheit” (Özgürlük) filmi, özellikle de Alman sinema ve entelektüel çevrelerinde tartışılmaya devam ediyor. Alman sineması bugüne dek çok başarılı işlere imza atmış bir sinematik kimliğe sahip değil. Son yıllarda bu alanda bir çıkış yapmaya ve sınırlarını aşmaya çalışıyor olsa da ortaya henüz ciddi bir ürün de çıkarabilmiş değil. Daha çok Hollywood ve Fransız sineması arasındaki kimlik arayışında kendini bulamamış ergen bir havası var.

Film yönetmeni Jan Spekenbach'ın, bu ikinci filmi ile aslında bu boşluğu giderme arayışında ve telaşında olsa da bunda çok başarılı olduğu söylenemez. Yani filmin kendisine geçmeden, Alman sinemasının ne yazık ki bu film ile de ortaya bir başyapıt çıkaramadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Dramatoloji dalındaki bu film de diğerlerinden farklı olamamış ya da olması için ne yazık ki ciddi bir yaratıcılık ortaya konamamıştır.

Öncelikle, senaryonun 1879 yılında Norveçli bir tiyatro yazarı olan Henrik Ibsen tarafından kaleme alınmış bir tiyatro eserinden “kiralandığını” belirtelim. Öyle ki filmde yer alan karakterlerin isimleri bile değiştirilmediği gibi, içerik olarak da zamanın ruhuna uygun bir hale getirilmediği ve “özgürlük” kavramının oldukça anlamsızlaştırıldığı ilk etapta fazlaca göze batmaktadır. 19. yüzyılın sonlarında kaleme alınmış bir eserin o günün dün-

yasında, kadının olmayan adı ve hakları üzerinden büyük bir anlamı olduğu çok kesin. Ayrıca kadını o günün koşullarında egemen baba ve koca kültü üzerinden o tercihe özendirmek de ilerici öğeler taşımaktaydı. Oysa ki bugün aynı şeyleri söylemek ne tek başına yeterli olabilir ne de kadın üzerinden verilmek istenen mesaj doğru anlaşılabilir. Sanırım senaristin ve yönetmenin de anlamakta ve yansıtmakta zorlandıkları konu bu olsa gerek.

Kadın karakteri Nora'nın iki çocuk ve eşini, hiçbir şey söylemeksizin, bir anda ansızın bırakıp kendini yollara vurması, Berlin, Viyana ve Bratislava arasındaki yolculukta kendisini bir genç adamın yatağında bulması ekseninde gelişmekte olan filmin, özgürlük adına, kendisi hariç çok göreceli mesajlar verdiğini söyleyebiliriz. Kadın bedeninin oldukça fazla ön planda olması ve deyim uygunsu teşhiri yönetmenin de kafasını karıştırmışa benziyor. Başrol oyuncusu kadının “Ben bu dünyanın içinde kayboldum” çığılığı, bir yanıyla karakterin çaresizliğini anlatırken, bir diğer yanıyla da senarist ve yönetmenin çaresizliğine ışık tutuyor. Çünkü filmin kendisi de onlar için bir kayboluşa işaret ediyor. Keza başrol oyuncularına aşırı bir yoğunlaşma yan karakterleri ve paralel akan konuyu çok etkisiz kılmış. Bu da filmi bütün zorlamalara rağmen ikinci sınıf bir film olmaktan kurtaramamıştır.

Oysa ki bir tiyatro eseri olarak oynandığı zaman da eserin kendisi de toplum kadından beklentilerine karşı kadını kimlikli ve kişilikli bir duruşa özendiren,

kışkırtan bir içeriğe sahip. Ne yazık ki beyaz perdeye yansımaları böyle olmamış ve filmin belirsiz, neye ve niçin hizmet ettiği bilinmeyen sürekli bir hareketlilik içinde bir bitiş anlatması yoruma çok açık kalmış. “Özgürlük” çok basit kurgulanmış bir esaretin içinde, deyim uygunsu anlamsızlaştırılarak gel gitli bir kentli küçük burjuvanın depresif ruh haline indirgenmiştir.

Senarist ve yönetmen, kadın başrol oyuncusu üzerinden bir kayboluşu, amaçsızlığı ve çaresizliği anlatırken, yerine konulması gerekeni işaret etmiyor ya da bu anlama gelebilecek herhangi bir imada bulunamıyor ya da bulunmak istemiyorlar. Yani sıradan bir izleyici gözüyle bakıldığında, -biraz da karikatürize ederek söylersek- filmin konusu; özgür olmak isteyen kadınların, bir an evvel çocuklarını ve eşlerini terk edip şehirlerarası bir yolculuğa çıkmaları için yeterli cesarete sahip olmaları olarak anlaşılabilir pekala. Ayrıca yolculuk esnasında yasayacağı şeyler de bu işin “bonus”u ve özgürlüğe has dört yapraklı yonca misalidir...

Sonuç olarak film ne yazık ki adına yakışır bir doyuruculuktan çok uzak, sıradan ve sıkıcı bir film olmanın ötesinde bir anlam taşımıyor. Ne oyunculuk olarak ne de senaryonun kendisi beklentilere yanıt olabiliyor. Daha şimdiden, çok geçmeden tozlu raflardaki yerini alacağına, kesin gözüyle bakılabilir...

A. SERHAT

3 gazeteci tutuklandı

Özgür Gazeteciler İnisiyatifi'nin (ÖGi) Şubat ayı raporu, sermaye devletin gazetecilere ve basına yönelik saldırılarını gözler önüne serdi.

Şubat ayında 3 gazeteci tutuklanırken, 16 gazeteci gözaltına alındı.

Diyarbakır'da yapılan basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaşılan rapordan öne çıkan başlıklar şu şekilde:

- * Halen 171 gazeteci tutuklu.
- * 16 gazeteci gözaltına alındı.
- * 3 gazeteci tutuklandı.
- * Bir gazeteci hakkında dava açıldı.
- * 3 gazeteciye ağırlaştırılmış müebbet cezası, 4 gazeteciye 10 yıl 2 ay hapis cezası verildi.
- * 37 gazeteci yargılandı.
- * BTK tarafından erişime engellenen haber siteleri: 1HaberVar Platformu, Jinnews, Mezopotamya Ajansı, Özgürlükçü Demokrasi, direnisteyiz.org, Kızıl Bayrak.

Polis rejimi uygulaması

Son yıllarda polis rejimini olağanlaştırmaya çalışan sermaye düzeni, büyük şehirlerde polis rejimi uygulamalarını süreklileştiriyor. Özellikle İstanbul'da hem toplu taşıma araçlarının istasyonlarında hem de sokak ortasında kimlik kontrolleri sürekli bir hal aldı. Bunun yanında, belli periyotlarla da İstanbul'da geniş çaplı GBT uygulamaları yapılıyor. ‘Kurt Kapanı’ adı altında yapılan uygulama kapsamında 6 Mart günü 39 ilçede 1500 polis tarafından GBT yapıldı. Polisler, 100 noktada kimlik kontrolü, araç ve üst araması gerçekleştirdi. Narkotik köpekleri ve polis helikopterlerinin de katıldığı uygulama çerçevesinde iskeleler, metro durakları ve kalabalık meydanlar tutuldu.

Sosyal medyada cadı avı

“Terör” demagojisiyle estirilen devlet terörü, İçişleri Bakanlığı'nın bir haftalık bilanço açıklamasıyla gözler önüne serildi. 26 Şubat ve 5 Mart tarihleri arasında yürütülen polis rejimi uygulamalarına ilişkin açıklamada, sosyal medya paylaşımlarına yönelik baskılar da yer aldı. Bu çerçevede, 690 sosyal medya hesabıyla ilgili çalışma yürütüldüğü ve 169 kişi hakkında yasal işlem yapıldığı açıklandı.

Gözaltı terörü sonraki günlerde de devam etti. 7 Mart sabahı sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle Ankara'da ev baskınları gerçekleştirildi ve 9 kişi gözaltına alındı.

**Proletaryanın büyük öğretmeni Karl Marx'ın
ölümünün 135. yılı...**

**Adı yüzyıllar boyunca yaşayacak,
yapıtı da!**